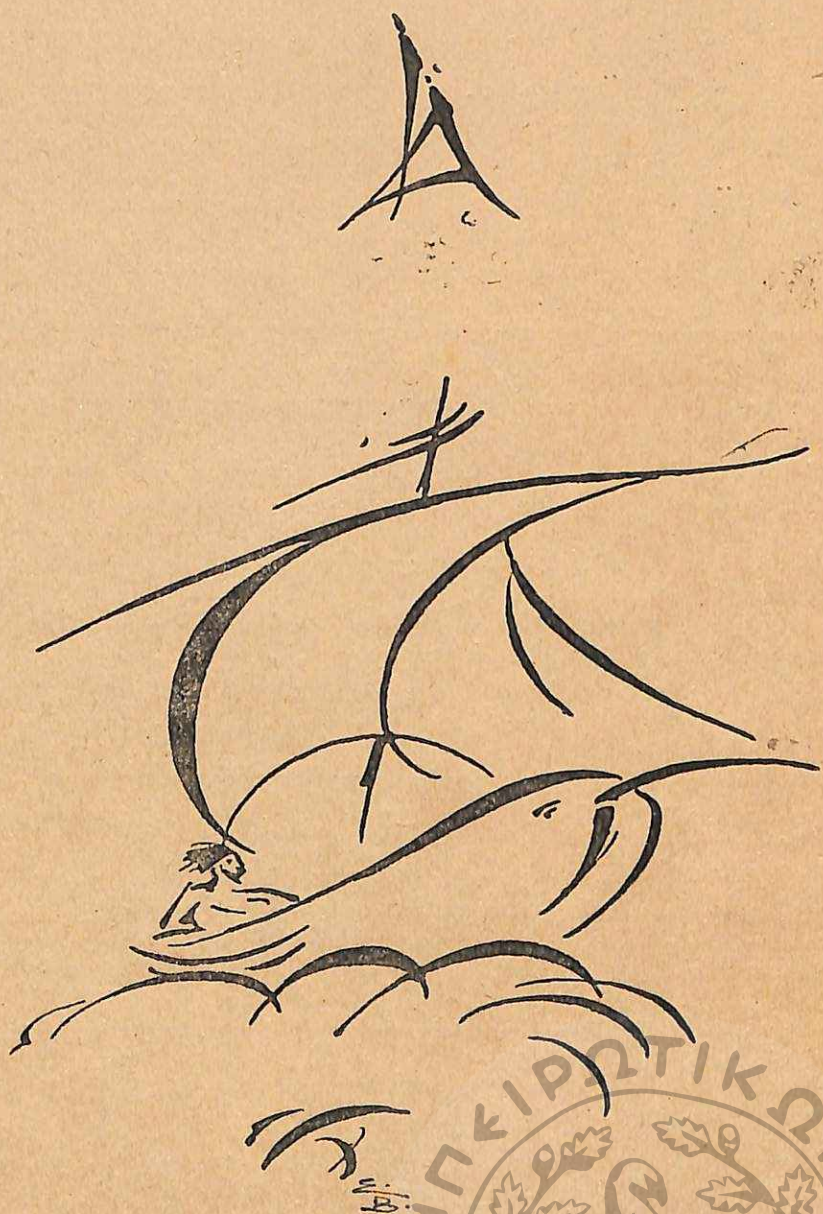

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ: ΜΑΡΙΕΤΤΑ ΜΙΝΩΤΟΥ

ΙΟΝΙΟΣ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

ΑΡΙΘ. 87-88-89

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

ΔΡΑΧ. 10

δέκα χρόνια. Εἶχε παντρευθεῖ ἀπὸ ἔρωτα τὴν ὥραία κόρη τοῦ καθηγητῆ τῆς Θεολογίας Α. Διομήδη Κυριακοῦ καί, ἀφίνοντας τὴ θέση τοῦ στο «Ἄστου» καὶ στὰ «Παναθήναια»—ὅπου τόσα ὥραϊα τοῦ πράγματα ὑπάρχουν δημοσιευμένα—πήγαινε στ' ὄνειρευτό του Παρίσι, ὅπου εἶχε ξαναπάει στὸ μεταξύ, νὰ βρεῖ τὸ μεγάλο του φίλο Ἀνατόλ Φράνς καὶ νὰ σταδιοδρομήσῃ πιά ἐκεῖ, γράφοντας γαλλικὰ ὅ,τι ἔγραφε ἐδῶ ἑλληνικά· μυθιστορήματα, διηγήματα, κριτικές, χρονογραφήματα. Τὴ γλῶσσα τὴν ἔξερε ἀπὸ τότε στὴν ἐντέλεια. Ταλέντο εἶχε νὰ δανείσῃ καὶ σ' ἄλλους. Ἡ θέλησή του, ἡ ἐπιμονή του ἦταν καταπληκτική. Καθόλου λοιπὸν παράδοξο πὼς τὴν ἴδια εὐδοκίμηση εἶχε γρήγορα καὶ στὴ Γαλλία μὲ τὸ νέο του φιλολογικὸ ὄνομα Νικολά Σεγκύρ. Αὐτὸ δὲν εἶναι καθαυτὸ ψευδώνυμο, ἀλλὰ τὸνομα τῆς μητέρας του ὃ ποῦ εἶταν ἀπὸ τὴ μεγάλη Ἰταλοζακυνθινὴ οἰκογένεια τοῦ Σιγούρου, τὴν ἴδια ποῦ ἔβγαλε τὸν ἅγιο Διονύσιο, τὸν ποιητὴ Μαρῖνο Σιγούρο καὶ πολλοὺς ἄλλους σπουδαίους στὸ διάστημα τῶν αἰώνων.

Ἀλλὰ γιὰ τὸν Νικολά Σεγκύρ, τὸν ἑλληνογάλλο συγγραφέα, δὲν εἴμαι βέβαια ἀρμόδιος νὰ γράψω. Γι' αὐτὸν τώρα γράφουν οἱ Γάλλοι, ποῦ τόσο τὸν διαβάζουν καὶ τόσο τὸν ἐκτιμοῦν. Κριτικὰ ἄρθρα καὶ λογοτεχνήματα δημοσιεύει στὰ σπουδαιότερα φύλλα τοῦ Παρισιοῦ, καὶ κάθε τόσο μᾶς χαρίζει ἀπὸ ἓνα ἔξοχο, πρωτότυπο, ποιητικὸ, μελετημένο καὶ θαυμάσια στυλιζαρισμένο μυθιστόρημα.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
Τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

ΤΟ ΟΥΡΑΝΙΟ ΤΟΞΟ

Τὸ ἄγριο δρολάπι ξεψυχάει καὶ σβένει.
καὶ στοὺς φωτοῖσκιους ποῦ νεφελοκόβει
μακριὰ περνοῦν ἀνεμοσκορπισμένοι
μυστικοὶ φόβοι.

Τὸν ἥλιο κι' ἂν δὲν τὸν θωροῦν τὰ μάτια,
ἐκεῖνος μὲ τῆς συγνεφιάς τὰ θάμπη
σκεπασμένος, ψηλὰ στ' ἄπειρα πλάτια,
αἰώνιος λάμπει.

Τὸ οὐράνιο τόξο φάνηκε καὶ ρίχνει
τὴ λάμψη του σὰν χρυσὴν ἀλυσίδα
στὴν ἄχαρη ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου δείχνει
τὴ θεῖαν ἐλπίδα.

Καὶ δείχνει τὸν καλὸ καιρὸ κρυμένο
νὰ καρτερεῖ ἀπ' τὴ θλίψη μας πλιὸ πέρα,
σὰν λάμψη μέσα στὸ συγνεφιασμένο
θολὸν αἰθέρα.

Χαρὰ καὶ λύπη στὸ ἡλιοβρόχι σμίγει,
σ' ἓνα φιλὶ μαζὶ γέλιο καὶ δάκρυ,
σὰν τὴ ζωὴ ποῦ ἀπέραντη καὶ λίγη
σβεῖ σὲ μιὰν ἄκρη.

Ἐπαψε πλιά ἡ βροχὴ ν' ἀργοσταλάζει...
Ὁ ἥλιος τὸ μαγικὸ του δίχτι ἀπλόνει,
κ' ἡ νεροστάλα σὰν διαμάντι μοιάζει
ποῦ ἀνέρα λιόνει.

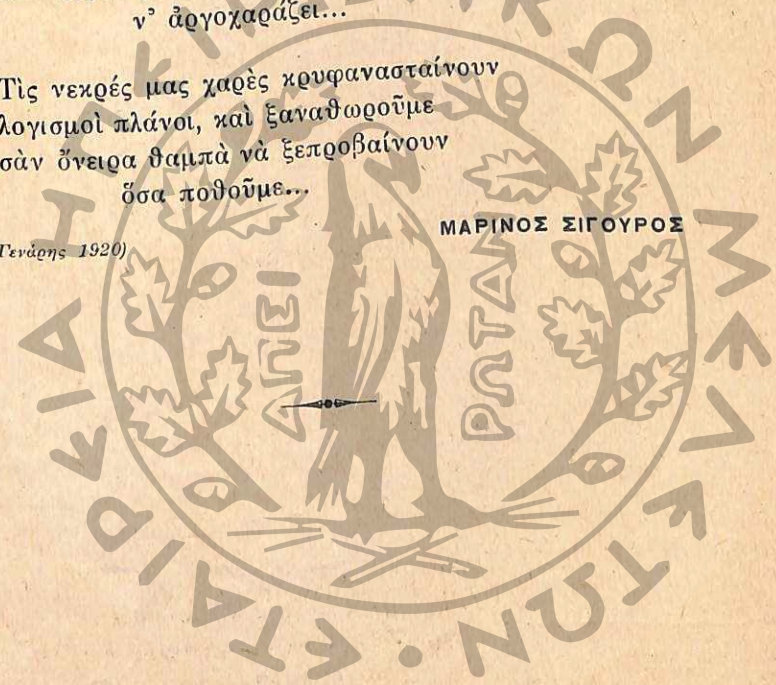
Πλούσια παλάτια, φτωχικὰ σπιτάκια
τόρα φαντάζουν χρυσοπλουμισμένα,
λάμπουν οἱ δρόμοι, φέγγουν τὰ σωκάκια
φωτολυσμένα.

Ἔτσι τὸ οὐράνιο θᾶμα καθρεφτίζει
κ' ἡ ψυχὴ ποῦ ὁ καημὸς τὴ σκοτεινιάζει
σὰν Ἀγάπης ἡλιόφεγγο ποῦ ἀρχίζει
ν' ἀργοχαράζει...

Τὶς νεκρὲς μας χαρὲς κρυφανασταίνουν
λογισμοὶ πλάνοι, καὶ ξαναθωροῦμε
σὰν ὄνειρα θαμπὰ νὰ ξεπροβαίνουν
ὅσα ποθοῦμε...

(Ἀθήνα, Γενάρης 1920)

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

NICOLAS SEGUR

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΒΕΑΤΡΙΚΗΣ *

Ἐνα ἀπόγεμα τοῦ θεριστῆ, πού διατηροῦσε τὴ λάμψη καὶ τὴ συγκίνηση τῆς ἀνοιξης, ὁ Δάντης, πού τὸ πρωὶ εἶχε γυρίσει ἀπὸ μιὰν ἐκδρομὴ μὲ τὸ Γκο λίντο Καβαλκάντι στὴν κοιλάδα τῆς Ἑλσας, διάβαζε ἓνα χειρόγραφο τοῦ Ἀβικένη, πού τοῦ εἶχε δανείσει ὁ φίλος του.

Ἐξαφνα εἶδε νὰ μπαίνει ἡ Μόνα Τέσσα, ὑπηρέτρια καὶ παραμὰ τῆς Βεατρίκης. Τὴν ὀδηγοῦσε ἡ μικρὴ ἀδελφὴ τοῦ ποιητῆ. Ἡ Μόνα Τέσσα διηύθυνε μὲ φρόνηση τὸ σπῖτι τῶν Πορτινάρι κι ἡ ἀφοσίωσή της τοὺς ἔκανε συχνὰ νὰ ξεχνοῦν τὴ θέση της. Βρισκόταν ἐκεῖ σὰ γεννήθηκε ἡ Βεατρίκη, πού τὴ μεταχειρίζονταν τώρα καὶ τὴν ἐμπιστευόταν μᾶλλον σὰ μητέρα παρὰ σὰν παραμὰνα.

Ὁ Δάντης ἔννοιωσε κάποιαν ἐκπληξη. Ἀπόρησε γιὰ τὴν ἐπίσκεψη αὐτῇ γιατί ἡ Μόνα Τέσσα ἦταν γι αὐτὸν μιὰ ἀντανάκλαση, μιὰ ἀνάμνηση ἐκείνης πού ἀγαποῦσε.

— Ἀρχοντα Ἀλιγιέρι—λέει μὲ φωνὴ ταραγμένη ἡ ὑπηρέτρια, μόλις βγῆκεν ἡ ἀδελφὴ του.—Ἐρχομαι ἐκ μέρους της. Σᾶς περιμένει.

Καὶ σὰ νὰ ντρέπονταν γιὰ τὸ νόημα πού μποροῦσε ν' ἀφήσουν τὰ λόγια της, πρόσθεσε βιαστικά.

— Πεθαίνει...

Κ' ἔπειτα βιαστικά πρόσθεσε ἀκόμα κλαίοντας.

— Βιάζεται ν' ἀκολουθήσει τὸν πατέρα της στὸν παράδεισο. Δὲν θέλει νὰ μείνει περισσότερο στὴ γῆ μαζί μας...

Κατόπιν τραβώντας σχεδὸν ἀπότομα τὸ νέο ἀπὸ τὸ μανδύα:

— Ζητεῖ νὰ σᾶς δεῖ—τοῦ λέει. Μόλις τὴν ἄφησε γιὰ μιὰ στιγμή ὁ πυρετὸς πρόφερε ἀμέσως τὸ ὄνομά σας: «Νάρθει, νάρθει, νάρθει γρήγορα. Φοβᾶμαι!»—μουρμούρησε. Καὶ τὰ ὥραϊα μάτια της ποῦχε, καρφώσει ἀπάνω μου, μὲ πρόσταξαν νὰ τρέξω σὲ σᾶς.

Ὁ Δάντης ἔμενε ἀκίνητος, μὲ τὴν ἀπάθεια ἐκείνου πού ὀνειρεύεται. Ἐνοιωσε σὰν ἓνα μαχαῖρι νὰ τοῦ ξεσχίζει τὴν καρδιά, ἓνα μαχαῖρι πού περίμενε, μιὰ πληγὴ πού ἔπρεπε ν' ἀνοίχτει.

Ἀδύναμος νὰ νοιώσει μονομιᾶς τὴν ἔκταση τῆς εἰδήσεως πού τοῦφερναν, σαστισμένος ἀπὸ τὴν πρώτην ἐντύπωση, φαινόταν σὰ νὰ δεχόταν τὸ πεπρωμένο.

* Ἀπὸ ἀνέκδοτη σειρά διηγημάτων μου ἐπάνω στὴ ζωὴ τοῦ Δάντη Ἀλιγιέρι.

— Ὁδηγεῖστε με—ἀπάντησε μόνο.

Δὲ θᾶξερε νὰ πεῖ κι αὐτὸς ἀκριβῶς τὸ πῶς ἔφτασε στὸ δωμάτιο τῆς ἐτοιμοθάνατης, μήτε ποῖο συνάντησε στὸ δρόμο.

Ἀκουσε μόνο τὴ φωνὴ τῆς Τέσσας, πού σπρώχνοντάς τον ἀπαλὰ στὴν κάμαρα τοῦλεγε:

— Δόστε της θάρρος. Ἀποκοιμηστε τὴ μ' ἐλπίδες. Θέλει νὰ ζήσει, φοβᾶται τὸ θάνατο...

Ἡ Βεατρίκη ἦταν ξαπλωμένη μὲ τὰ μάτια κλειστά, ὠχρὴ, καὶ τὸ κεφάλι μισοσκεπασμένο μ' ἓνα λευκὸ τοῦλι.

Ὁ Δάντης δὲν ἐξεπλάγη, συγκινήθηκε ὅμως βαθειά. Μιὰ συγκίνηση, ἀνακατεμένη μὲ μιὰ κάποια ἀκαθόριστη καὶ μυστηριώδη χαρὰ, τὸν κατέλαβε.

Ἦταν προστά του ἡ Βεατρίκη, ἔτσι ὅπως μιὰ φορὰ τὴν εἶχε δεῖ στὴ φαντασία του στὸ νεκρικὸ κρεβάτι. Καὶ ἡ ἀπόλυτη αὐτὴ ὁμοιότητα τῆς πραγματικότητος καὶ τοῦ ὀνείρου τοῦδινε τὴν ἐντύπωση πὼς βρισκόταν μπρὸς σὲ κάτι ποῦχε προκαθορίσει ἡ μοῖρα καὶ γι αὐτὸ ἱερό, ἀφευκτο, πού δὲ θᾶπρεπε νὰ θελήσει νὰ ἐμποδίσει ἢ νὰ λυπηθεῖ, ἀλλὰ μόνον ν' ἀκολουθήσει.

Μπρὸς τὸ φωτοστέφανο τῆς παθητικῆς ὁμορφίᾳς πού ἀχτινοβολοῦσε ἀπ' τὶς γραμμὲς τοῦ κορμιοῦ, πού ἦταν πιά σὰ σκαλιστὲς σὲ ἀνάγλυφο μνημεῖον, μπρὸς στὴν ἀνείπωτη ἁρμονία τοῦ προσώπου πῶμοιαζε μ' ἔξωτικό λουλουδί, ὁ ποιητὴς ζήτησε νὰ γονατίσει, νὰ πάρει στὰ χέρια του τὸ χέρι ποῦβγαίνει ἔξω ἀπ' τὸ κρεβάτι.

Δὲ γονάτισε ὅμως, δὲν πῆρε τὸ χέρι, γιατί ἤξερε πὼς δὲν ἔπρεπε ν' ἀγγίζει τὴ Βεατρίκη τουλάχιστο ὅσο ἦταν στὴ γῆ.

Ἐνοιωθε πιά μιὰ βεβαιότητα πού τὸν τρώαζε καὶ τὸν θάμπωνε συγχρόνως, τὴ βεβαιότητα πὼς οὔτε αὐτὸς οὔτε ἡ Βεατρίκη δὲν ὑπῆρχαν μόνοι τους, ἀλλὰ ἦταν κι' οἱ δυὸ ὄργανα μιᾶς ἐνέργειας ἀνυπολόγιστης ἐκτάσεως γιὰ νὰ ζήσουν μιὰν ὥρα πού θᾶχε αἰώνιες συνέπειες, ἀπηχήσεις αἰώνιες.

«Θ' ἀνοίξει τὰ μάτια της», ἐσκέφτηκε.

Κι ἀνοίξε τὰ μάτια της ἡ Βεατρίκη καὶ κοίταξε τὸ νέο.

Ἀμέσως, μιὰ ἀλλαγὴ δυὸ ἀντιθέτων εἰκόνων, δυὸ διακεκομμένων ὄντων ἔκαμε νὰ λάμψει πρῶτα ἀπὸ χαρὰ κ' ὕστερα ἀπὸ φόβο τὸ παρθενικὸ πρόσωπό της.

— Ἠλθες ἐπὶ τέλους!—τοῦ εἶπε. Ἄν ἤξερες πὼς σὲ περίμενα! Δὲ θὰ σοῦ ἐξηγήσω τὸ γιατί, μήτε γιατί σὲ κάλεσα, ἀφοῦ ποτὲ ὡς τώρα δὲ σοῦ ἔχω μιλήσει παρὰ μονάχα μπρὸς σὲ ἄλλους. Δὲν πέρασες οὔτε μιὰ φορὰ τὸ κατῶφλι τοῦ σπιτιοῦ μου. Μὰ ἀφ' ὅτου ἄρρωστήσα, μιὰ ἰδέα ριζώθηκε μέσα μου καὶ μεγάλωνε ὀλοένα, πὼς ἔπρεπε νὰ σὲ δῶ, νὰ μὴν πεθάνω προτοῦ μοῦ μιλήσεις.

Ἡ φωνὴ της ἔμοιαζε μ' ἓνα γλυκὸ ρυάκι καὶ στὴν κάθε της

— Θὰ ζήσω λοιπὸν ἐκεῖ κοντὰ στὴν Παναγιά;

— Ναί, κοντὰ στὴν Παναγιά σὰν ἀπὸ τὸ ἴδιο αἷμα ἀδελφή, πιὸ ψηλὰ κι ἀπὸ τὴ Ματθίλδη κι ὅλες τὶς βασιλίσσες, πιὸ ψηλὰ κι ἀπ' ὅλους τοὺς ἁγίους τοῦ Παραδείσου, πηγὴ φωτὸς ποὺ δὲ θὰ στερέψει ποτέ...

— Θὰ ζήσω κεῖ ψηλὰ στὸ φῶς...—μουρμούρισε ἀδύνατα μὲ θεῖο χαμόγελο ἡ ἐτοιμοθάνατη.

— Ναὶ θὰ ζήσεις ἐκεῖ γιὰ νὰ μοῦ δείξεις τὸ δρόμο.

Ὁ ποιητὴς σταμάτησε ζητώντας λέξεις γιὰ νὰ ξακολουθήσει τὸ ὄραμά του. Ἐπειτα σὲ μιὰ ἀσυνείδητη ἔμπνευση συνέχισε:

— Γιατὶ μιὰ μέρα θ' ἀρθῶ σ' ἐσένα καὶ μὲ τὰ μάτια προσηλωμένα στὰ δικά σου, ἐνῶ αὐτὰ θάνατι ψηλὰ στραμένα, θὰ ἀνεβῶ ὡς στὰ πόδια τοῦ θρόνου σου καὶ χάρη σὲ σένα καὶ στὴ λαμπρότη σου θ' ἀγγίσω τὸ ἀστερόσπιχτο φῶμα τῶν ἀγγέλων καὶ θὰ πετύχω μετὴ μεσολάβησής σου μιὰν ἀχτίδα ἀπὸ τὸ βλέμμα τῆς μητέρας κάθε πόνου.

— Καὶ γιατί ἔλαχε σὲ μένα ἡ οὐράνια αὐτὴ τύχη;

— Ναί, ἡ πιὸ θαυμαστὴ τύχη ποὺ ποτέ δὲ γνώρισε γυναῖκα, νὰ εἶσαι ὅχι τὸ φῶς τῆς γῆς μὰ τὸ οὐράνιο....

— Μὰ γιατί σ' ἐμένα ἡ λαμπρὴ αὐτὴ τύχη;

— Γιατὶ σ' ἀγαπῶ—ἀπάντησε ὁ Δάντης.

* *

Ὁ οὐρανὸς σκοτείνιασε σὰ νὰ τὸν σκέπαζε ἓνα ὠχρὸ καὶ βαρὺ μούχρωμα στάχτης.

Ἡ Βεατρίκη ἔκλεισε τὰ μάτια γιὰ πάντα, δίχως στεναγμό, δίχως νὰ κινηθεῖ, ἀφήνοντας στὸ πρόσωπό της ἓνα χαμόγελο μακαριότητας, σὰν ἀπαρχὴ τῆς μελλούμενης εὐτυχίας.

Ὁ Δάντης σηκώθηκε, ἔγειρε ἀπάνω της εὐλαβικὰ γιὰ νὰ συγκρατήσει τὴν εἰκόνα της, νὰ τὴν ἐνσαρκώσει.

— Ὁ Παράδεισος ποὺ σοῦ ἐπικαλέσθηκα γιὰ νὰ σὲ βοηθήσω νὰ περάσεις τὸ σκοτεινὸ κατῶφλι, δὲ θέλω νὰ εἶναι ἓνα διαβατάριο ψέμμα, ἀγαπημένη μου—ψιθύρισε. Δὲν ξέρω τί διαμονὴ θὰ ἔχεις ἐκεῖ ἐπάνω Ἀλλὰ τόσον ὠραία καὶ ἁρμονικώτερη ἀκόμη ἀπ' ὅτι στὴν περιέγραψα, θὰ μείνει γιὰ πάντα στὴ μνήμη τῶν ἀνθρώπων. Γιατὶ σὲ ἀγαπῶ καὶ καθὼς σοῦ ὑποσχέθηκα, θέλω νὰ μείνεις ἡ πιὸ μεγάλη ἀπ' ὅλες τὶς γυναῖκες. Θὰ δημιουργήσω γιὰ σένα ἓναν παράδεισο ὅπου θὰ ἐμφυσήσω ὅλη τὴν ψυχὴ μου, τὸ πνεῦμα καὶ τὶς δυνάμεις μου. Ἀπὸ τώρα ἡ ζωὴ μου, σωματικὴ καὶ πνευματικὴ, θὰ χρησιμοποιηθοῦν γιὰ νὰ σκαλίσουν τὸ θρόνο σου καὶ νὰ κάμουν ἐσένα τὸ θάμα τοῦ Ἔρωτα.

Ἦθελε νὰ γείρει περισσότερο γιὰ νὰ φιλήσει τὸ χέρι της. Κατόπι σηκώθηκε.

— Ὅχι—εἶπε. Πρέπει νὰ γίνῃ ἓνα θάμα μεγαλύτερο. Πρέπει μιὰ γυναῖκα, ποὺ δὲν ἄγγιξε, μήτε χαίδεψε ποτὲ ἄνδρας νὰ γίνῃ δική του περισσότερο κι ἀπὸ γυναῖκα του κι ἀπὸ ἐρωμένη. Πρέπει τὸ σύμπαν νὰ μὴ μπορεῖ νὰ μιλεῖ ποτέ γιὰ τὸν ἓνα δίχως ν' ἀναφέρει τὸν ἄλλο, σὰν νὰ περνοῦν τὴν αἰωνιότητα ἐνωμένοι, ἀχώριστοι καὶ ἀχώρταγοι ἀπὸ κάθε ἄλλο σαρκικὸ ζευγάρι.

Ἀξαφνα, ἔνοιωσε μιὰ σκοτεινὴ αἴσθηση πῶς ἡ Βεατρίκη δὲν ἦταν πιὰ ἐκεῖ, δὲν ὑπῆρχε πιὰ πούθεν καὶ ἔπρεπε νὰ τὴν ξαναζωτανέψει σ' ἓνα ἔργο τέτοιο ποὺ κανένας ἄνθρωπος δὲν ἐτόλμησε ποτέ νὰ φαντασθεῖ παρόμοιο. Ὁ Δάντης βγῆκε ἀπὸ τὸ δωμάτιο κ' ἔφυγε ἀπὸ τὸ μέγαρο.

Περνώντας τοὺς στενοὺς δρόμους, ἄπληστος γιὰ καθαρὸν ἀέρα, πέρασε τὸν Ἄρνο καὶ περιπλανήθηκε ἔξω ἀπὸ τὴν πύλη τῆς Σάντα Μαρίας.

Ἐνας ἀπαίσιος ἄνεμος τὸν ἀκολουθοῦσε παντοῦ. Στὸ βαρὺ μούχρωμα τοῦ φάνηκε πῶς ὁ ἥλιος μαύρισε, πῶς τὰ πρῶτα ἀστέρια ἦταν σὰν δακρύβρεχτα, πῶς τὰ πουλιά, ποὺ ζωντάνευαν ἄλλοτε τὴν ἐξοχή, εἶχαν ὅλα πεθάνει.

Μιὰ ἀπέραντη θλίψη, μιὰ βαρεῖα κούραση, κυρίεψε τὸν ποιητὴ.

Δὲν ἦταν ἡ πίκρα γιὰ τὴν ἀγαπημένη του, ποὺ βρισκόταν τώρα στὸ νεκροκρέβατο, ποὺ τοῦσπαζε τὶς δυνάμεις. Ἦταν τὸ ἀπέραντο τοῦ ἔργου ποὺ θὰ ἐπιχειροῦσε, ἡ πρώτη σπῆθα εἶχε λάμψει τὴ στιγμὴ ποὺ πετοῦσε ἡ τελευταία πνοὴ τῆς Βεατρίκης· τὸ ἔργο ποὺ δὲν εἶχε ἀκόμη κανένα σχῆμα καὶ δὲν ἔλαμπε παρὰ ἀπὸ τὴν τόλμη του.

Πῶς νὰ τὸ ἐπιχειρήσει; Πῶς νὰ βρεῖ τὸ δρόμο ποὺ κανεὶς δὲν εἶχε ἀκόμη περάσει; Ποῦ νὰ βρεῖ τὰ χρώματα καὶ τοὺς τόνους γιὰ νὰ δημιουργήσει ἐκεῖνο ποὺ φαινόταν ἀδύνατο;

— Τὸ μνημεῖο τῆς Βεατρίκης.... ψιθύρισε. Ποῦ βρίσκεται τὸ ἀθάνατο μάρμαρο, ἡ σμίλη καὶ ἡ δύναμη νὰ τὸ σκαλίσω;

Ἀξαφνα ἦλθε στὸ πνεῦμα του καὶ σὰν ἐνθάρρυνση, μόλις σκέφθηκε πῶς ἡ Βεατρίκη πέθανε γι' αὐτὸν καὶ γιὰ τὸ ἔργο του καὶ πῶς ὁ πόθος του νὰ τὴν ἰδεῖ ἀθάνατη στὴν ὁμορφιά της θὰ πραγματοποιητοῦν ἔτσι.

— Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ κάμω μήπως δὲν ἐπροετοιμαζόταν ἀπὸ πολλὰ χρόνια, ἴσως ἀπὸ ὅλους τοὺς καιροὺς, ἀναρωτήθηκε.

Θυμόταν χίλια περιστατικὰ ποὺ πρὶν δὲν εἶχε νοιώσει καλὰ καὶ τώρα ἐξηγόνταν.

Τὸν καιρὸ ποὺ ἐστιχοῦργοῦσε ἀκόμη ἀπλὲς ὁδὸς καὶ τραγούδια, μήπως δὲν ἔπερνε εἰκόνες αἰώνιες, εἰκόνες σκοταδιοῦ καὶ εἰκόνες φωτός, ποὺ θησαυρίζονταν στὸ πνεῦμα του γιὰ νὰ τοῦ χρησιμεύσουν γιὰ πέτρες καὶ στολίδια ἐνὸς μελλοντικοῦ ναοῦ; Μήπως τὸν περασμένο χρόνον στὴ μάχη τοῦ Καπαλντίνου, σὰν ἔμαθε τὸ θάνατο

τοῦ Μπουονκόντι καὶ τοῦ Μοντεφέλτρου καὶ ἀργότερα γνῶριζε τὸν σαρκικὸν ἔρωτα σὲ συντροφιά μὲ τὸν Γκουϊντο—κι αὐτὸ γιὰ νὰ γνωρίσει ὅλα τὰ ἐλαττώματα—, καὶ κατοπινὰ, τελειώνοντας ὁ Μάρτης, σὰν μάθαινε ἄξαφνα τὸ πῶς ὁ Οὐγολίνος τῆς Γκιραρντέσσας, τὰ παιδιὰ του καὶ τὰ ἐγγόνια του πέθαιναν στὴ φυλακὴ ἀλληλοτρωγόμενοι, καὶ ἀργότερα, τὸν Σεπτέμβρη, σὰν ἔτρεξαν τὰ δάκρυά του ἀκούοντας νὰ διηγοῦνται τὸν τρόπο πὺ τὸ ἀδελφικὸ μαχαῖρι ἔσβυσε μέσα στὸ αἷμα τὸν ἄνομα ἔρωτα τῆς Φραγκίσκας καὶ τοῦ Παύλου Μαλατέστα, μήπως δὲν ἔνοιωσε τότες πῶς ὅλα αὐτὰ γίνονταν γι αὐτὸν καὶ πῶς ἡ Φλωρεντία, ἡ Ἰταλία, ὁ κόσμος ὅλος, ἐκείνη πὺ ἀγάπησε, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος στὰ πάθη του, στὶς ἀδυναμίες του, στὰ ἐλαττώματά του, ὑπῆρχαν, ἐνεργοῦσαν καὶ τριγύριζαν στὸν οὐρανὸ καὶ στὴν κόλαση γιὰ ἓνα ἀνώτερο σκοπὸ, πὺ ἔφερε αὐτὸς ὁ ποιητής, καλλιεργώντας τὸ σπόρο;

Ἄξαφνα μιὰ τρεμούλα κυρίεψε τὸ σῶμα του.

Γυρίζοντας ἀργὰ τὰ βήματά του στὸν Ἄρνο καὶ βλέποντας τὸν ποταμὸ νὰ τρέχει ἔνοιωσε πῶς ἡ θνητὴ ζωὴ του εἶχε πάψει τὴν ὥρα ποῦπαψε καὶ ἡ ζωὴ τῆς Βεατρίκης. Θὰ ἀγαποῦσεν ἀκόμη, θὰ ὑπέφερε, θὰ κολοῦσε ἀπὸ τὴν ἡδονή, σὰν ἓνας καταραμένος, στὸ κορμὶ τῆς γυναίκας, θὰ συγκέντρωνε ὁ ἴδιος κάθε ἀνθρώπινο ἐλάττωμα, θὰ δοκίμαζε ὅλες τὶς λύπες, θὰ βάδιζε σ' ὅλους τοὺς δρόμους, ἀλλ' ὄχι γιὰ τὸν ἑαυτὸ του.

Σὰν ἓνας ἐργάτης πὺ σ' ὅλη του τὴ ζωὴ δουλεῖ τυφλὰ σ' ἓνα τάπητα λεῖο ἢ μ' ἐκείνους πὺ γιὰ σειρὰ γενεῶν βάζουν τὴ μιὰ πάνω στὴν ἄλλη τὶς πέτρες τῶν καθεδρικῶν λαῶν, θὰ μάζευε τώρα κάθε εἰκόνα, θὰ ἐφαντάζονταν κάθε ὄνειρο, θὰ ἐστιγματίζε κάθε ἐλάττωμα καὶ θὰ γνῶριζε κάθε ἀρετὴ γιὰ νὰ τελειώσει τὸ μνημεῖο του.

—Τώρα ξέρω, θαρρῶ ὅτι ξέρω, πῶς ὁ ἄνθρωπος ἀποθανατίζεται.

Βιαστικὰ προσπαθοῦσε νὰ βρεῖ τὸ δρόμο πὺ θ' ἄπερνε. Τέρατα, ἀγρίμια, πίκρες πὺ εἶχαν καταφύγει στὰ σκοτάδια, βασανισμένα ὄντα, ὠκεανοὶ ἀπὸ φλόγες, βουνὰ σκοταδερά, αἰῶνια φορέματα σπαρμένα μὲ ἀστέρια, εὐτυχισμένα χαμόγελα, περνοῦσαν μπροστά του.

Μὲ ἀγωνία περπατοῦσεν ἔτσι, ἀνάμεσα στὰ σκοτάδια, στοὺς δρόμους πὺ δὲν ἔβλεπε, γιὰτὶ δὲν τοῦ ἦταν δυνατόν νὰ δεῖ παρὰ κόσμους πὺ βασανίζονταν ἢ δοξάζονταν μέσα του καὶ ὄχι τὸν ἔξωτερο κόσμο.

Ἕνας στίχος, ὁ σπóρος ἑνὸς τραγουδιοῦ, τραγουδοῦσε τώρα μέσα του. Καὶ περπατοῦσε σὰν ἓνας τυφλὸς πὺ τὸν ὀδηγοῦσεν ἡ μοῖρα. Περπατοῦσε ξαναλέγοντας ἓνα στίχο δίχως ἀκόμη νὰ ξέρει τί συμβόλιζε

«Γι αὐτὸ τὴ γῆ καὶ τὸν οὐρανὸ πρέπει ν' ἀνακατώσω».

(Μετάφρ. ἀπὸ τὸ Γαλλικὸ ΜΑΡ. ΜΙΝΟΤΟΥ)

NICOLAS SEGUR

Μ. Θ. ΛΑΣΚΑΡΙ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΟΝΙΚΗΣ
ΑΝΤ. ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

Ο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ΚΑΙ Η ΣΕΡΒΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ*

Ἐπανελθὼν εἰς Βιέννην ὁ Νέναδοβιτς ἔγινε δεκτὸς παρὰ τῷ Καποδίστρια τὴν 17/29 Δεκεμβρίου 1814 καὶ ἀνέπτυξεν ἐκ νέου εἰς αὐτὸν τὴν κατάστασιν τῶν συμπατριωτῶν του ἐπικαλούμενος τὴν ἀντίληψίν του. «Ὁ κόμης (γράφει ὁ Νέναδοβιτς ἐν τῷ ἡμερολογίῳ του) συμβουλεύει νὰ ἀπευθυνθῶσιν αἰτήσεις εἰς ὅλους τοὺς Συμμάχους Ἀνακτας καὶ νὰ ἐτοιμασθῶσι τὸ ταχύτερον. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ρῶσσον Αὐτοκράτορα, συμβουλεύει νὰ ζητήσω ἀκρόασιν μέσῳ τοῦ Μπουλγάκωφ, ἐν ἣ δὲ περιπτώσει δὲν ἐπιτύχω ταύτην νὰ ἐπιδόσω τὴν αἴτησιν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα κατὰ τὴν τὴν ὥραν τῆς λειτουργίας ἢ κατὰ τὴν ἐξοδὸν του ἐκ τοῦ ναοῦ. Μοῦ συνέστησεν ἐπίσης νὰ ἴδω τὸν γραμματέα του Στούρτζαν τὸν ὁποῖον νὰ συμβουλευθῶ περὶ τοῦ ὁρθοῦ τῆς διατυπώσεως τῆς πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα αἰτήσεως. Τοῦθ' ὅπερ καὶ ἔπραξα· ὁ δὲ Στούρτζας ἀναγνώσας αὐτὴν μοὶ εἶπε: *ἔχει καλῶς προσθέσατε ἀκόμη τὸ ἐξῆς σημεῖον*: «ὅτι τὸ ἔθνος παρακαλεῖ τοὺς Ἀνακτας νὰ ἐπιβάλουν τὴν μετὰ τοῦ Σουλτάνου συμφιλίωσιν καὶ νὰ ἐπιτύχουν παρ' αὐτοῦ ὅπως προσε-νεχθῇ πρὸς τοὺς Σέρβους ὡς πρὸς ὑπηκόους καὶ ὑποτελεῖς, οὐχὶ δὲ ὡς πρὸς θύματα»¹.

Διαρκοῦντος τοῦ Συνεδρίου τῆς Βιέννης ὁ Καποδίστριας προσεπάθησε νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν θέσιν εἰς ἣν εἶχον περιέλθῃ οἱ Σέρβοι, διὰ νὰ ἐφελκύσῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἰσχυρῶν τῆς Εὐρώπης καὶ ἐπὶ τῆς τύχης τῶν Ἑλλήνων. Τῇ εἰσηγήσει του δὲ προφανῶς² ἀπηύθυνεν ἡ Ρωσσία τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1815 πρὸς τὰς συμμάχους Δυνάμεις ἐγκύκλιον ἐν ἣ ἐτόνιζε τὴν ἀπάνθρωπον συμ-

* Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο

¹ Nenadovic σελ. 225.

² Πρβ. Martens, Recueil des traités conclus par la Russie avec les Puissances étrangères, τόμος III, Traité avec l'Autriche, Πετροῦπολις 1876, σελ. 177, ἐπίσης δὲ Yakchitch, L'Europe et la resurrección de la Serbie, Παρίσι 1907, σελ. 337 καὶ Gavrilovic, τόμ. I, σελ. 130.

ρισμοῦ μετὰ τὴ συνθήκη τῆς τύχης τῆς Πάρας παραμένει σκοτεινό ¹.

Στὸ μεταξὺ ὁ στρατηγὸς Campbell ὀχύρωνε τὴν Πάργα καὶ ἀπέκρουε τὶς ὑποουλές προτάσεις καὶ ἀξιώσεις τοῦ Ἀλῆ. Διοριζόταν ὥστος ὁ πρῶτος Ἀγγλὸς Ἀρμοστής τῶν Νήσων, ὁ ἀπαίσιος στὴ μνήμη τῶν Ἑπτανησίων διώκτης τῆς Ἑλλ. Ἐπαναστάσεως καὶ τυραννικὸς λόρδος Maitland. Οἱ Πάργιοι σὰν ἔμαθαν πὼς ἡ συνθήκη δὲν ἀνέφερε καθόλου γιὰ τὴν τύχη τῆς πατρίδας τοὺς ἔστειλαν ἀντιπροσώπους στὴν Κέρκυρα καὶ στὸ Λονδίνο ζητώντας μὲ ἀγωνία νὰ πληροφορηθοῦν τὶς διαθέσεις τῆς Ἀγγλίας.

✱
✱ ✱

Κατὰ τὸ ἄρθρο 8 ἐκαλεῖτο, ὅπως εἶδαμε, νὰ υπογράψει τὴ συνθήκη καὶ ἡ Τουρκία. Ὁ Ἀλῆς ποὺ θάρρεψε καὶ ἠλπιζε πὼς θὰ ἐρχόταν στὰ χέρια του ἡ Πάργα, ραδιουργοῦσε στὸ Σουλτάνο καὶ τὸν ἐσπρωχνε νὰ τὴ ζητήσῃ γιὰ ἀντάλλαγμα. Ἐτσι ὁ τελευταῖος σὰν προσκαλέσθηκε ἀπὸ τὸν Ἀγγλο Πρεσβευτὴ στὴν Κωνσταντινούπολι νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴ συνθήκη δέχθηκε ἀλλὰ μονάχα μ' αὐτὸν τὸν ὄρο. Ἐπειτα ἀπὸ πολλὰς διαπραγματεύσεις ἡ Ἀγγλία, ποὺ ἤθελε νὰ φανεῖ εὐάρεστη στὴν Τουρκία, ὑπεχώρησε. Σχετικὴ πρᾶξις υπογράφονταν ἀπὸ τὸν Πρεσβευτὴ Ροβέρτο Λίστον καὶ τὸν Ρέιζ ἐφέντη (1816), καὶ δημοσιευόταν στίς 13)25 Δεκεμβρίου 1817 στὴ Gazzeta «Ιονία», ἀριθ. 104 ². Σ' αὐτὴ λαβαίνονταν πρόνοια ὥστε μὲ τὴ παραχώρηση τῆς Πάργας νὰ δοθεῖ ἀποζημίωση «στοὺς κατοίκους

¹ Γράφει σχετικῶς στὸ πολὺτιμο ἔργο του ὁ Βούλγαρις (σ. 35).

«Εἶναι βέβαιο πῶς οἱ Πληρεξούσιοι τῶν Δυνάμεων, πού στὰ 1814 καὶ 1815 ἔλαβαν μέρος στὸ Συνέδριο τῆς Βιέννης, προτοῦ μπουὺν ἐπισήμως στὴ συζήτηση τῶν ζητημάτων πού ἔπρεπε νὰ διαπραγματευθοῦν, προτοῦ μείνουν σύμφωνοι στὰ ἀμφισβητούμενα σημεῖα καὶ στὴν τελειωτικὴ διατύπωση τῶν ἀποφάσεών τους, εἶχαν μεταξὺ τους—ὅπως γίνεται σὲ τέτοιες περιστάσεις—προκαταρκτικὲς συνεννοήσεις καὶ ἀνεπίσημες συζητήσεις, πού συνήθως ἀπλοποιοῦν πολὺ τὰ ζητήματα. Στὶς ἰδιωτικὲς αὐτὲς συνομιλίες, πού οἱ περισσότερες καλύφθηκαν ὡς τώρα σὲ μυστήριον, γίνηκε πολὺ λόγος γιὰ τὰ Ἑπτάνησα. Μὰ ἂν δὲν ξέρει κανεὶς τὸ πνεῦμα καὶ τίς διαφορὰς ἀπόψεως πού ἀντιμετωπίσθηκαν ἀπὸ τοὺς διπλωμάτες τῶν διαφόρων χωρῶν, ἀπὸ τὴν ἄλλην μεριά, ἀπ' ὅτι γίνηκε γνωστὸ γιὰ τίς συνεννοήσεις αὐτὲς τόσο στὰ σαλόνια ὅσο καὶ στὶς φημερίδες καὶ σ' ἄλλες σύγχρονες δημοσιεύσεις, μπορεῖ νὰ ἐπωθεῖ μὲ βεβαιότητα πῶς ὅσον ἀφορᾷ τὰ Ἑπτάνησα γίνηκε ἀγὼν μὲ ζήλειες, ὑποψίες καὶ ραδιουργίες. Ὑπῆρχαν μνηστῆρες πού τὰ διεκδικοῦσαν προβάλλοντάς δικαιώματα διαδοχῆς καὶ ἄλλοι δικαιώματα κατοχῆς. . .

Ἀλλὰ γιὰ νὰ συμφωνήσουν εὐκολώτερα στὰ μεγαλύτερα καὶ γενικώ-
τερα ζητήματα, βρέθηκαν πολλές φορές ὑποχρεωμένοι νὰ ρθοῦν στὰ δευ-
τερεύοντα σὲ κάθε λογῆς ὑποχώρηση.

² Βλ. κείμενο εἰς Χιώτην, τόμος Α' σελ. 157.

ἐκείνους πού δὲν ἤθελαν νὰ δεχθοῦν *τὴν κατάστασιν τοῦ Ραγιά*». Δὲν ἀνάφερε ὅμως οὔτε γιὰ προνόμια οὔτε γιὰ ἐγγυήσεις, ὅπως ἔκανε ἡ συνθήκη τοῦ 1800. Οἱ λεπτομέρειες τῆς ἐκτελέσεως τῆς συνθήκης καθορίζονταν ἀργότερα μὲ τὸ πρωτόκολλο πού ὑπογράφηκε ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους Τουρκίας καὶ Ἀγγλίας στὰ Ἰωάννινα, στίς 17 Μαΐου 1817.

Μαΐου 1817.
Κατὰ τὴ συμφωνία αὐτὴ μικτὴ ἐπιτροπὴ θὰ ἐκτιμοῦσε τὴν πε-
ριουσίαν ποὺ θὰ ἐγκατέλειπαν ὅσοι Πάργιοι ἔφευγαν ἀπὸ τὴν πατρίδα
τούς. Οἱ Τούρκοι διώρισαν μουσουλμάνους ἀπὸ τὰ Γιάννινα, ὁ δὲ
Maitland Κερκυραίους πολῖτες, ποὺ στὴν ἀρχὴ δὲ δέχτηκαν,
ἀναγκάστηκαν ὅμως στὸ τέλος. Ἡ ἐπιτροπὴ πῆγε ἐπιτοπίως κα-
τέγραψε καὶ ἐχτίμησε 81.000 λεῶδες, 1025 σπίτια καὶ τὴν
ἄλλη περιουσίαν. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Παργίων τὴν ἀνέβαζαν σὲ
2.300.000 τάλληρα. Οἱ Τούρκοι ὅμως μονάχα σὲ 1.025.700 ¹ τάλ-
ληρα, λέγοντας πὼς οἱ ἐκκλησίαι ² καὶ ἡ περιουσία αὐτῶν καὶ τῆς
κοινότητος, καθὼς καὶ οἱ ἀκαλλιέργητοι κάμποι δὲν ἔπρεπε νὰ μποῦν
στὴν ἀποζημίωση. Ἡ Πάργα ἀριθμοῦσε τότες 3040 κατοίκους ³.
Ὅλοι μὲ μιὰ φωνὴ δῆλωσαν πὼς προτιμοῦσαν νὰ ἐγκαταλείψουν γιὰ
πάντα τὴν πατρίδα τους παρὰ νὰ μείνουν ραγιαδες στοὺς Τούρκους.

Ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκτίμηση τῶν ἰδίων τοῦ ἀντιπροσώπου. ὁ ἄνθρωπος ἔκρινε ὅτι ἡ ἀποδοχὴ ἔπρεπε νὰ ᾖ ἀποδοχὴ ἰσοδυναμοῦσα μετὰ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ ἀντιπροσώπου. Ἐπειδὴ ὁ ἀντιπρόεδρος ἔκρινε ὅτι ἡ ἀποδοχὴ ἔπρεπε νὰ ᾖ ἀποδοχὴ ἰσοδυναμοῦσα μετὰ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ ἀντιπροσώπου, ὁ ἀντιπρόεδρος ἔκρινε ὅτι ἡ ἀποδοχὴ ἔπρεπε νὰ ᾖ ἀποδοχὴ ἰσοδυναμοῦσα μετὰ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ ἀντιπροσώπου.

¹ Ο Duval (έργο προαναφερθέν) υπολογίζοντας την κατανάλωση τη χρονιάτικη σε 200 φράγκα κατά κεφαλήν, ανεβάζει, λογαριάζοντας τους 4000 κατοίκους, το εισόδημα σε 800.000, που άνωρωσώπειν κεφάλαιο 16.000.000

² Οί ἐκκλησιᾶς ἦταν ιδιωτικῆς. Τὰ ὀνόματα τῶν ἐκκλησιῶν ἀναφέρονται ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ 1881 σελ. 106.

Π. Α. Σ. ("Εκδόσεις Γ. Καρυοφύλλι) Ἀθήναι 1981 (σελ. 100)

Κρητῶν προσφύγων ἢ ἂν καὶ πρὶν ἀκόμη ἀπὸ τὴν πτώση τῆς Κρήτης εἶχε ῥθει στὴ Ζάκυνθο τὸ Κρητικὸ θέατρο. Πάντως ἐπὶ Ἑνετοκρατίας ἀκόμη ὑπῆρχαν οἱ **Ὀμιλίες**. Σχετικὰ γιὰ τὶς ὑπαίθριες αὐτὲς παραστάσεις ἔχουν γράψει ὁ Μαρῖνος Σιγοῦρος στὰ Παναθήναια τοῦ 1904 καὶ ὁ Δεβιάζης στὸ **Νέο Αἰῶνα** (Ζακύνθου) χρονιά Α', 1892, ἀριθ. 18-20 καὶ στὴν **Πλειάδα** [Ἀθηνῶν], Α', 1896, ἀριθ. 5-6. Πρέπει νάχει γράψει καὶ ὁ μοναδικὸς μας ἱστορικὸς τοῦ Νεοελληνικοῦ Θεάτρου κ. Νίκος Λάσκαρις. Πάντως καὶ ἀπὸ τὰ ὀνόματα καὶ ἀπὸ τὸν τρόπο φαίνεται κάποια μακρυνὴ ἀπήχηση τοῦ κρητικοῦ θεάτρου, ὁλοτέλα χειραφετημένη, καὶ στὶς **Ὀμιλίες** ἐκεῖνες ποὺ δὲν ὑπάρχουν στὸ κρητικὸ θέατρο.

Μία φορὰ τώρα δὲν παίζονται πιά. Ὅλοένα τὸ περίφημο Ζακυνθινὸ καρναβάλι ἐκλείπει. Καὶ ἀπομένουν ἐλάχιστες **ὀμιλίες** τὶς ὁποῖες συγκεντρῶνω τώρα στὶς σελίδες τῆς λαογραφικῆς μου σειρᾶς.

Σκοπὸς μου εἶναι νὰ δώσω τὸ ὕλικό, ὅπως τὸ λέν ἀκριβῶς σ' αὐτὲς, προτοῦ ὁλοτέλα χαθεῖ. Θὰ δώσω ὁλόκληρες κείμενες ποὺ ἀκόμα παίζονται καὶ ἀποσπάσματα κείνων ποὺ δὲ γίνονται πιά.

Τὶς **ὀμιλίες** τὶς παριστάνουν μόνον ἄνδρες. Τοὺς ρόλους τῶν γυναικῶν πέρνουν οἱ πιὸ κομψότεροι φορώντας γυναικεῖα φορέματα φανταχτερά, μὲ ἄσπρα **μέρλα** ἀπάνω καὶ μὲ προσωπίδες ὅχι ἀπὸ πανί ἀλλὰ ἀπὸ κείμενες ποὺ παριστάνουν γυναικεῖο πρόσωπο. Ἔτσι ἂν δὲν κοιτάξεις τὸ πόδι ποὺ προδίνει—μ' ὅλο ποὺ φοροῦν γυναικεῖο σκαρπίνι—καὶ τὸ ψηλὸ ἀνάστημα, ἔχεις τὴν ἐντύπωση πὼς εἶναι πραγματικὴ καὶ θελκτικὴ μάλιστα μάσκα. Καμμιά φορὰ ὅμως, σὰν περπατεῖ ὁ θίασος, ἀκοῦς νὰ ἀπευθύνονται στὴν **Ἀφροδίτη** φωνάζοντάς τον **Νικόλα**, ἢ βλέπεις τὴν **Ἀνθία** νὰ καπνίζει ξέγνοιαστα.

Ἀλλὰ καὶ τὰ κοστοῦμια τῶν ἄλλων εἶναι παράξενα, σχεδὸν ἐξωτικά. Ἐξαφνα τοῦ **Κρίνου**, ποὺ δίνω τὴν **ὀμιλία** σήμερα, ἀποτελεῖται ἀπὸ πολυχρώμες κορδέλες ποὺ θυμίζουν πολὺ τὴ στολὴ τῶν Ἑλβετῶν φρουρῶν τοῦ Βατικανοῦ. Ἀπὸ τὸ καπέλλο του ἐπίσης κρέμονται δυὸ κορδέλες, μιὰ κόκκινη καὶ μιὰ πράσινη. Ἡ **Ἀνθία** φορεῖ καὶ πέπλο, σὰ νύφη. Ὁ Βασιλεὺς φορεῖ πιλήκιο στρατιωτικὸ ἢ τρικαντό, ἔχει μακροῦ γένεια καὶ φορεῖ σπαθί. Ἄλλων συντροφιδῶν ὁ βασιλεὺς φορεῖ χάρτινο στέμμα ὅπως καὶ ἡ βασίλισσα.

Στὴν ἄλλη **ὀμιλία** ποὺ δίνω τοῦ **Μυρτίλου** καὶ τῆς **Δάφνης** κάνει ἐντύπωση ἡ φορεσιὰ τῆς Ἀφροδίτης. Ἐχει ἓνα ἀνοιχτόχρωμο πράσινο μακρὺ φουστάνι καὶ τὸ κεφάλι τῆς εἶναι στολισμένο μ' ἓνα στεφάνι λουλούδι. Φορεῖ περοῦκα ξανθιά μὲ πλεξοῦδες, ποὺ φθάνουν ὡς τὰ γόνατά τῆς σχεδόν. Τὸν **Ἐρωτα** παριστάνει ἓνα παιδί. Ἐχει μεγάλα φτερά στοὺς ὤμους του, κρατεῖ τὸ βέλος καὶ τὴν φερέτρα, κι εἶναι ὅπως τὸ παρουσιάζει ἀκριβῶς ἡ μυθολογία.

Ἐπειδὴ δὲν εἶναι εὐκόλο ν' ἀλλάζονται σκηνές, στὸ μικρὸ χῶρο σχηματίζουν ἓνα ὀρθογώνιο. Στὸ κεφάλι εἶναι τὰ κύρια πρόσωπα. Ἀπέναντι δεξιὰ κι ἀριστερὰ εἶναι οἱ ἄλλοι. Ὅταν ἀλλάζει ἡ σκηνή, οἱ ἡθοποιοὶ μπερδεμένοι μέσα στοὺς θεατὲς παρουσιάζονται ἔξαφνα ἢ ἔξαφινίζονται ἀναλόγως ὅποιοι δὲ χρειάζονται στὴ σκηνή.

Ἐχτενέστερα θὰ γράψω γενικῶς γιὰ τὴ λαογραφία τῆς Ζακύνθου, ὅταν δημοσιέψω ὅλο τὸ πλοῦσιό ὕλικό, κάθε λογῆς, ποῦχ' μαζέψει καὶ μπορέσω τότε ἀνετώτερα νὰ τὸ περιεργασθῶ.

Ἀθήνα, Ἰούνιος τοῦ 1934

MARIETTA MINΩΤΟΥ

Ο ΚΡΙΝΟΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

ΑΝΘΙΑ, κόρη τους

ΚΡΙΝΟΣ, νέος ποὺ ἀγαπᾷ ἡ Ἀνθία.

ΦΡΟΣΥΝΗ, παραμύθια τῆς Ἀνθίας.

ΑΡΜΕΝΗΣ βασιλιάς, ὑποψήφιος γαμπρὸς γιὰ τὴν Ἀνθία.

ΠΡΟΞΕΝΗΤΗΣ τοῦ Ἀρμένι γαμπροῦ.

ΦΙΛΟΣ τοῦ Κρίνου χωρὶς ὄνομα.

ΟΥΡΑΛΗΣ, ΑΡΑΒΗΣ, Αὐλικοί.

Δικαστές, στρατιῶτες κ.τ.λ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Ἡ σκηνὴ στὸ παλάτι.

ΕΝΑΣ ΝΤΕΛΑΛΗΣ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΙΔΑ

Σωπᾶτε, κύριοι, τὸ λοιπὸν τὴν ὀμιλία νὰ ποῦμε γιὰ νὰ γροικῇ ὁ λαὸς καὶ νὰ φχαριστηθοῦνε. Ἀσῆκω ἐσὺ προξενητὴ καὶ σῦρε στὸ παλάτι μὲ θάρρος καὶ μὲ λευτεριά δίχως κανὲν ἀπάτι.¹ Ἀσῆκω ἀπάνου πήγαινε, νὰ μᾶς εὐχαριστήσεις, τὸ προξενεῖο τοῦ βασιλιᾶ, νὰ μᾶς καλοκαρδίσεις.

ΠΡΟΞΕΝΗΤΗΣ

Ἐσίμωσα στὸ βασιλιᾶ κ' ἔφτασα στὸ παλάτι μὲ θάρρος καὶ μὲ λευτεριά χωρὶς κανὲν ἀπάτι. Ὡ βασιλιᾶ σὲ προσκυνῶ! Πές μου νὰ προχωρήσω ποὺ ἦρθα κ' ἐγὼ ὡς πισκεφτῆς² γιὰ νὰ σὲ χαιρετίσω. Ρωτῶ ἂν εἴσατε καλὰ κι ἂν ἔχετε ὑγεία, ποὺ ἔχω δυὸ λόγια νὰ σοῦ πῶ καλὰ γιὰ τὴν Ἀνθία.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Προχώρει, μίλιε,³ τέκνο μου, μίλιε καὶ μὴ φοβεῖσαι δὲ σὲ γνωρίζω βέβαια ποῖος εἶσαι, ποῦθεν εἶσαι.

ΠΡΟΞΕΝΗΤΗΣ

Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἡράκλεις βασιλιᾶ, μέσ' ἀπὸ τὴν Ἀσία κ' ἔχω δυὸ λόγια νὰ σοῦ πῶ καλὰ γιὰ τὴν Ἀνθία. Μάθε ἀφέντη βασιλιᾶ πὼς μ' ἔστειλε ὁ Δερβένης, ποὺ εἶναι πλούσιος καὶ καλός, ὁ βασιλεὺς ὁ Ἀρμένης. Ποὺ εἶναι πλούσιος βασιλεὺς ἀπὸ τὴν Ἀρμενία καὶ μ' ἔστειλε προξενητὴ νὰ δώσεις τὴν Ἀνθία.

Γιὰ πές μου τὴν ἰδέα σου νὰ μὲ παρηγορήσεις,
γιατὶ ὁ γαμβρὸς εἶναι καλός. Στὸ ὅχι μὴ μ' ἀφήσεις.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Ἄμε Ἡράκλῃ στὸ καλό, κ' ἔλα σὲ μιὰν ὥρα
γιὰ νὰ ρωτήσω τοὺς πιστοὺς, ποὺ ἔχω μὲς στὴ χώρα.
Γιατὶ ἐλπίζω βέβαια ἡ χάρη νὰ σοῦ γένει,
νὰ γένει τὸ συμπεθερεῖο μ' ἐφτόνε τὸν Ἀρμένῃ.
(Καλώντας τοὺς ἀδελφούς του).

Οὐράλῃ, Ἀράβῃ ἐλάτε δῶ ν' ἀκοῦστε μιὰ ὁμιλία,
μοῦ στείλανε ἓνα προξενεῖο νὰ δώσω τὴν Ἀνθία.
Πέσμουτε τὴν ἰδέα σας, πέσμουτε τί νὰ κάμω
ποὺ ἀκαρτερεῖ ὁ προξενητὴς νὰ δέσουμε τὸ γάμο.

ΟΥΡΑΛΗΣ.

ποὺ ἔχει φτάσει στὸ κάλεσμα τοῦ Βασιλιᾶ.

Τώρα ἀφέντῃ βασιλιᾷ θὰ πάω γιὰ τὸν Ἀράβῃ,
γιατὶ πιστεύω πάει νὰ ἰδεῖ ἂν βράζει τὸ κακάβι ⁴

Ὁ ἴδιος στὸν Ἀράβῃ ποὺ ἔρχεται νὰ τὸν συναντήσει.
Φίλε Ἀράβῃ ἔλα δῶ καὶ ἄκουσε τὰ νέα,
ποὺ ἐστείλανε ἓνα προξενεῖο ἐδῶ στὸ βασιλεῖα.
Τοῦ ἐστείλανε ἓνα προξενεῖο ἀπὸ τὴν Ἀρμενία
προξενητὴ τοῦ ἐστείλανε νὰ δώσει τὴν Ἀνθία.

ΑΡΑΒΗΣ φθάνοντας στὸν Οὐράλῃ

Οὐλα ἐγὼ τὰ ἀγροικῶ καὶ τὰ καταλαβαίνω
μὰ ἐπῆγα κι εἶδα τὸ ζουμὶ καὶ εἶναι γεναμένο.
Πᾶμε νὰ κολατσίσουμε ⁵ νὰ φᾶμε καὶ νὰ πιοῦμε
κ' ἔτσι μεθύσουμε καλὰ τότες τὰ συμφωνοῦμε.
Μικρὴ πάψῃ. Ἀποσύρονται γιὰ νὰ φᾶνε.
Τώρα ποὺ ἐκολατσίσουμε τὰ νέα νὰ γροικῇσω
πές μου τί σοῦπε ὁ βασιλιᾶς κ' ἐγὼ νὰ συμφωνήσω.

ΟΥΡΑΛΗΣ

Ὁ βασιλιᾶς μᾶς προσκαλεῖ μὲ τὴ φχαρίστησή του,
προξενητὴ ἐστείλανε νὰ δώσει τὸ παιδί του.
Τοῦ ἐστείλανε ἓνα προξενεῖο ἀπὸ τὴν Ἀρμενία,
προξενητὴ τοῦ ἐστείλανε νὰ δώσει τὴν Ἀνθία.

ΑΡΑΒΗΣ

Οὐράλῃ πρέπει ὁ βασιλιᾶς τὸ γάμο νὰ ἐχτελέσει
καὶ ἄλλῃ γνώμῃ ἀπὸ τὰ ἐμᾶς δὲν πρέπει νὰ καλέσει.
Γιατὶ εἶναι ἄξιος ὁ γαμπρὸς κι ὁμορφῇ ἡ πολιτεία
πρέπει νὰ τοῦ τὴ δώσουμε σύζυγο τὴν Ἀνθία.

Πρέπει νὰ τοῦ τὴ δώσουμε γιὰτ' εἶναι γιὰ τιμὴ μας
κι οὐλές μας τοὶ περιστάσεις θὰ εἶναι συνδρομὴ μας.
Γιατ' εἶναι ἄξιος ὁ γαμπρὸς, εἶναι καὶ παληκάρι
κ' ἔτσι ἀκούσει πόλεμο χτυπιέται σὰ λιοντάρι.

(Οἱ δυὸ ἀδελφικοὶ ἔχουν πλησιάσει ἐν τῷ μεταξύ στὸ βασιλεῖα)

ΟΥΡΑΛΗΣ

Ἄκου, Μεγαλειότατε, καὶ μεῖς τί θὰ σοῦ ποῦμε
αὐτὸν τὸ γάμο ποὺ ἔκαμες καὶ μεῖς τὸν ἐπαινοῦμε.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Λόγια γλυνὰ ποὺ ἄκουσα ἀφ' τὰ γλυκά σας χεῖλη!
σᾶς φχαριστῶ ἀγαπητοὶ κ' ἐμπιστευμένοι φίλοι.
Ποῦ εἶσαι Ἡράκλῃ πρόβαλε. Ἐλα νὰ πᾶς καλιὰ σου. ⁶
Τὰ συχαρίκια ⁷ τοῦ γαμπροῦ κ' ἐγίνηκε ἡ δουλειὰ σου.

ΠΡΟΞΕΝΗΤΗΣ πλησιάζοντας

Ἀφέντῃ μου σὲ προσκυνῶ ἐκίνησα καὶ πάω
τὰ συχαρίκια τοῦ γαμπροῦ, εὐτὺς θὰ τοῦ τὰ πάω.
Ἀφέντῃ μου σὲ φχαριστῶ γιὰ τὴν πολλὴ τιμὴ σου
κι ὅποτε θέλεις κόπιασε ⁸ θέλουν νὰ σὲ γνωρίσουν.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Σὲ μιὰ γωνιὰ κάθεται ὁ Κρίνος. Ἐνας τοῦ φίλος τὸν πλησιάζει)

Κρίνε ποῦ εἶσαι; ἔλα δῶ κι ἀγροίκησε τὰ νέα,
ποὺ ἐστείλαν ἓνα προξενεῖο ἐδῶ στὸ βασιλεῖα.
Ἐνα προξενεῖο τοῦ ἐστείλαν ἀπὸ τὴν Ἀρμενία,
προξενητὴς τοῦ τόφερε νὰ δώσει τὴν Ἀνθία.
Ἀσήκω ἀπάνου πηγαινε μήπως τὰ καταφέρεις
μὲ ψέμματα, μὲ μαργιολιές πολλὰ νὰ τὴ προσφέρεις.
Τάξε τους πλούτῃ ἔχεις πολλὰ, χοντρή περιουσία,
σῦρε ἄρπαχτῇ κακόμοιρε μὴν πάει στὴν Ἀρμενία.
Τάξε τὴν γιδοπερόβατα, ἀγροίκησέ με, Κρίνε,
ἐδῶ ἔχεις τὸ τυροκομῖο, κ' ἐδῶ τοὶ προβατίνες.

ΚΡΙΝΟΣ

Πόνος βαρὺς μὲ πλάκωσε, μέγας στὴν καρδιά,
ποὺ ἄκουσα πὼς ὁ βασιλιᾶς παντρεύει τὴν Ἀνθία.
Π' ἄκουσα πὼς τὴν ἔδωσε κ' ἔδεσε καὶ τὸ γάμο.

(Καλώντας τὴν Ἀνθία).

Πρόβαλε ἀγαπημένη μου καὶ πές μου τί νὰ κάμω;
Πρόβαλε ἀγαπημένη μου, ὥς εἴσουν μαθημένη.

(Σὲ δυό-τρεις φίλους του ποὺ εἶναι κοντά του καὶ τὸν ἀκοῦνε).

Κοιτᾶτε φίλοι μου καλοὶ! Κουφάθηκε ἡ καὕμένη!

(Συνεχίζοντας τὸ ἐρωτικό του παράπονο).

Εἶχα δεμένη τὴν καρδιά μ' ἄγκυρες κι' ἄλυσσίδες
καὶ τώρα μ' ἀπαράτησες ὅς σε σκοτεινὲς ἐλπίδες.
Μὰ ποῦ εἶσαι φῶς μου; Πρόβαλε, δός μου παρηγορία.

(Στὸν ἑαυτό του σιγώτερα).

ὦ Κρίνε κακορίζικε! ἔχασες τὴν Ἀνθία!

(Ἐπειτα δυνατὰ βλέποντας τὴν Ἀνθία νὰ ἔρχεται).

Σὰ βούσες μὲ τὰ κρύα νερὰ τρέχουν τὰ δάκρυά μου,
ποῦ βλέπω κατὰ πάνου μου κ' ἔρχεται ἡ κυρά μου.
Μὰ νὰ τὴνε ποῦ ἐπρόβαλε ἡ ὥραία κυρὰ τοῦ κόσμου!
Πρόβαλε ἀγαπημένη μου, νὰ μὲ δροσίσεις φῶς μου.

ΑΝΘΙΑ

Κρίνε μου μὴν πικραίνεσαι κ' ἔχε παρηγορία
κι ὁ Κρίνος πάντοτε θὰ ζεῖ μαζί μὲ τὴν Ἀνθία.
Γιατὶ ἐσένα ἐφύτρεψα μέσα στὰ σωθικά μου
κι' ὁ ἔρωτάς σου, Κρίνε μου, μοῦ σφάζει τὴν καρδιά μου.
Ὁ κύρης μου κι' ἂ βουλευθῇ κι' ἄλλοῦ μοῦ φτειάσει γάμο,
ἐγὼ ἀμέσως θὰ σφαῶ καὶ θὰ σπαράξω χάμω.
Θᾶβρω μαχαῖρι κοφτερὸ νὰ κόψω τὸ λαιμό μου,
ἂ δὲ σε πάρω, Κρίνε μου, ἐσένα σύντροφό μου.

ΚΡΙΝΟΣ

Παρηγορία ποῦ μοῦδωσες καὶ θάρρυνε ἡ καρδιά μου,
μοῦ δροσίσεις, μοῦ ἐγλύκανες οὔλα τὰ σωθικά μου!
Μὰ ἔλα φῶς μου, τὸ λοιπὸ κοντὰ νὰ σε σιμώσω
καὶ δός μου τὸ χεράκι σου χαιρετισμὸ νὰ δώσω.

ΑΝΘΙΑ

Δὲν ἤμπορῶ αὐτὴ στιγμὴ νὰ γίνῃ ἐτούτ' ἡ χάρη
λάβε τὸ δαχτυλίδι μου, εἶναι μαργαριτάρι.
Καὶ μόλις ἔρθουν καὶ σοῦ ποῦν τρέξε ἐδῶ μὲ μίας,
γιατὶ ἂν δὲν ἔρθεις, Κρίνε μου, ἔχασες τὴν Ἀνθία!

ΚΡΙΝΟΣ

Λοιπὸν κυρά μου ἀναχωρῶ καὶ ἀπὸ τὰ σε μακρύνω
καὶ σκέψου καὶ λυπήσου με, τὸ δυστυχῆ τὸν Κρίνο.

Κρύβονται ἀνάμεσα στὸ λαὸ ποῦ παρακολουθεῖ τὴν παράσταση.
Στὴν ἄλλη μεριά εἶναι δῆθε τὸ ἀνάχτορο.

ΣΚΗΝΗ Γ' (στὸ παλάτι)

Ὁ ΑΡΜΕΝΗΣ ὁ γαμπρός.

Ἐσίμωσα στὸ βασιλιᾶ κ' ἔφθασα στὸ παλάτι
μὲ θάρρος καὶ μὲ λευτεριά, χωρὶς κανέν' ἀπάτι.
ὦ! βασιλιᾶ, σὲ προσκυνῶ ἐγὼ κι' ὁ ἑαυτός μου,
ἦρθα καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ ἰδῶ τὴ σύζυγό μου.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Καλῶς τὸ τέκνο τὸ καλὸ, καλῶς τὸν τὸν Δερβένη,
ποῦ ἦρθε μὲ πολλὴ τιμὴ καὶ στὸ παλάτι μπαίνει.
Ποῦ ἦρθε καὶ ἀναγάλλιασε ὅλη ἡ πολιτεία.
(Στὴν παραμὰν τῆς Ἀνθίας ποῦ παρακολουθεῖ τὴ συζήτηση).
Σῦρε, Φροσύνη, μίλησε γιὰ νᾶρθεῖ ἐδῶ ἡ Ἀνθία.
Πές της τὸ γληγορώτερο νὰ ἔρθεῖ στὸ παλάτι,
ποῦ εἶναι ὁ Ἀρμένης ὁ γαμπρός, τὸ χέρι νὰ τῆς πιᾶσει.
ΦΡΟΣΥΝΗ πηγαίνοντας στὴν Ἀνθία

Κυρά, σὲ θέλει ὁ βασιλιᾶς, πᾶμε γιὰτὶ μὲ βιάζει,
γιατ' εἶναι μ' ἓνα ξένονε μέσα καὶ κουβεντιάζει.
Μὰ ἐφτοῦνος εἶναι ἀπὸ μακρυνὰ καὶ δὲν τονε γνωρίζω.
Πιστεύω νᾶναι ὁ γαμπρός.

ΑΝΘΙΑ

Ἔτσι κ' ἐγὼ νομίζω.

(πηγαίνοντας στὸν πατέρα της)

Τί μὲ ζητεῖς πατέρα μου; ἐδῶ εἶμαι. Τί μὲ θέλεις;

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Ἔλα γιὰ νὰ σε ἰδεῖ ὁ γαμπρός, ὁ βασιλιᾶς ὁ Ἀρμένης,
ποῦ ἦρθε γιὰ τὰ σέβανε, γιὰ νὰ σε ἑδεῖ, κυρά μου.

ΑΝΘΙΑ

Μὲ συγχωρᾶς πατέρα μου, νὰ πάω στὴν κάμερά μου.
(Στὴν παραμὰν τῆς σιγᾶ φεύγοντας).

Φροσύνη, σῦρε γλήγορα τοῦ Κρίνου νὰ μιλήσεις,
σῦρε τὸ γληγορώτερο καὶ μὴν ἀργοπορήσεις.
Πές του τὸ γληγορώτερο νὰ ἔρθεῖ στὸ παλάτι.
Μὴ σταματήσεις πουθενά, ταχεῖα - ταχεῖα περπάτει.
(Ἡ Φροσύνη στὸν Κρίνο ποῦ περιμένει ἐκεῖ κοντά).

Πᾶμε στὸ σπίτι, Κρίνε μου, πᾶμε ποῦ εἶναι χρεῖα,
ποῦ μ' ἔστειλε νὰ σοῦ τὸ πῶ ἡ ἀφέντρα μου ἡ Ἀνθία.

ΚΡΙΝΟΣ

Σῦρε Φροσύνη κ' ἔφθασα νὰ πάρω τ' ἄρματα μου,
νᾶρθω στὸ σπῖτι γλήγορα πὺν μὲ ζητᾶ ἡ κυρά μου.

(Πηγαίνει βιαστικὸς στὴν Ἀνθία).

Ἐδῶ, εἶμαι, κυρά μου, τί μὲ θές, πὺν μὲ ζητᾶς μὲ βία;

ΑΝΘΙΑ

Ἔλα, Κρῖνε, νὰ φύγουμε τώρα πὺν εἶναι ἀδεία.

Ἔλα, Κρῖνε, ἐδῶ κοντὰ νὰ φύγουμε ἀντάμα,
νὰ λάβουμε μιὰ προσβολή στὸ γάμο πὺν ἐκάμαν.

ΣΚΗΝΗ Δ' (Στὸ ἀνάχτορο)

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Φροσύνη ποῦ εἶσαι; ἔλα δῶ, γιὰ πρόβαλε, παιδί μου.
Πές τῇ κυρᾶς σου νᾶρθει ἐδῶ, πὺν νᾶχεις τὴν εὐχή μου.

ΦΡΟΣΥΝΗ

στὴ βασίλισσα πὺν κάθεται λίγο ἀπόμερα ἀπὸ τὸ βασιλιᾶ.
Κυρὰ σὲ θέλει ὁ βασιλιᾶς, πᾶμε γιὰτί μὲ βιάζει,
γιατ' εἶναι μ' ἓνα ξένονε μέσα καὶ κουβεντιάζει.

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

(πλησιάζοντας τὸν ἄντρα της)

Ἐδῶ μεγαλειότατε, τί θέλεις ἀπὸ μένα;

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Ἐγὼ ὁ γαμπρός μας σὲ ζητεῖ, πὺν ἦλθε ἀπὸ τὰ ξένα.

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

ὦ, Κύριε, καλῶς ὥρισες ἀπὸ τὴν Ἀρμενία,
ὅ,τι ζητᾶτε ἀπὸ μᾶς, μ' ὅλη μας τὴν καρδιά.

ΑΡΠΕΝΗΣ

Μητέρα μου, σὲ προσκυνῶ καὶ σοῦ φιλῶ τὸ χέρι
καὶ τὴν Ἀνθία ἦρθα νὰ ἰδῶ πὺν θὰ τὴν κάμω ταῖρι.

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

ὦ! αἶμα μου βασιλικό, πὺν νᾶχεις τὴν εὐχή μου,
ἀμέσως θὰ μηνύσω ἐγὼ νὰ ἔρθει τὸ παιδί μου.

(Στὴ Φροσύνη πὺν στέκει ὀρθὴ δίπλα της)

Φροσύνη, σῦρε γλήγορα τῇ Ἀνθίας νὰ μιλήσεις,
σῦρε τὸ γληγορώτερο καὶ μὴν ἀργοπορήσεις.

ΦΡΟΣΥΝΗ

(Ἀφοῦ κάμει ἓνα γύρο σὰ νὰ ψάχνει νὰ τὴν βρεῖ)

Κυρὰ Μεγαλειότατη, δὲν εἶναι δῶ ἡ Ἀνθία
καὶ τὸ παλάτι ἐγύρισα, τὴν ἔχασα μὲ μίας.

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

Φροσύνη, φύγε ἀπὸ δῶ στὰ βάθη τῆς θαλάσσης,
γιατί ἂν τὸ μάθει ὁ βασιλιᾶς εὐθὺς θὰ σὲ χαλάσει.

(Στὸ βασιλιᾶ)

Ἀκοῦς, Μεγαλειότατε, τί λέει ἐδῶ ἡ Φροσύνη;
Ἡ κόρη μας μᾶς ἔφυγε· κάμε δικαιοσύνη.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

ὦ! μπιστικοὶ τοῦ παλατιοῦ, τρέχτε νὰ μὲ γλυτῶστε
καὶ στὴ λαβὴ τὰ χέρια σας γλήγορα ξεσπαθῶστε.

Ἀκούσατε τί ἔπαθα τῇ σημερινῇ ἡμέρᾳ;

Μοῦ ἔφυγε ἡ κόρη μου, ἡ ἄσπλαχνη θυγατέρα.

Καὶ μὴ μιλεῖστε τὸ οὐδὲν, πᾶμε στὴν Εὐφροσύνη,
μὲ σιγανὴ περπατησιὰ καὶ μὲ ταπεινωσύνη.

(Πλησιάζοντας στὴ Φροσύνη)

Κυρὰ Φροσύνη, τί ἀγροικῶ ἐτοῦτηνε τὴν ὥρᾳ;

Καὶ οἱ στρατιῶτες νᾶρθουνε ἀμέσως εἰς τὴ χώρα.
Φροσύνη, ποῖος ἐτόλμησε καὶ πῆρε τὴν Ἀνθία;

ΦΡΟΣΥΝΗ

Πιστεύω ὁ Κρῖνος, Βασιλιᾶ, τὴν πῆρε μὲ τὴ βία.
Τὸν εἶδα πὺν ἐτρογύριζε τριγύρω στὸ παλάτι—
αὐτὸς ἀφέντη, Βασιλιᾶ, θὰ σοῦ κάμε τὸ ἀπάτι.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Τέκνα μου, χωροφύλακες, τρέχτε νὰ μὲ γλυτῶστε,
καὶ στὴ λαβὴ τὰ χέρια σας γλήγορα ξεσπαθῶστε.
Ὅσο κι ἂν εἶναι δυνατὸ δρόμο μὴ δυσκολέφετε,
τὸν Κρῖνο μὲ τὴν κόρη μου ἐδῶ νὰ μοῦ τοῖς φέρετε.

ΣΚΗΝΗ Ε'

Στὸ ἄλλο πλάϊ τοῦ δρόμου στέκουν ὁ Κρῖνος μὲ τὴν Ἀνθία.

ΚΡΙΝΟΣ

Τὰ κόκκαλά μου ἀνοίγουνε ἐτοῦτηνε τὴν ὥρᾳ.
Βλέπω στρατιῶτες βιαστικούς κ' ἔρχονται εἰς τὴ χώρα.
Καὶ τὰ σπαθιά ἔχουνε γυμνά καὶ πρὸς τὰ ἐμᾶς τηράζουν
καὶ συμπεραίνω ἀγάπη μου, ἐμᾶς τὰ δυὸ θὰ πιάνουν.

ΑΝΘΙΑ, ἀφοβα

Ἄστους νὰ μᾶς ἐπιάσουνε, νὰ μᾶς ἐπᾶν δεμένους,

Πίλιο πρὸ τούς κουράζουνε τούς κακομοιριασμένους.

(Στὸ μεταξύ φθάνουν οἱ στρατιῶτες. Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς στὸν Κρίνο).

Κρίνε, καλῶς σᾶς βοήκαμε, μαζὶ μὲ τὴν Ἀνθία.

Πάμε! Σᾶς θέλει ὁ βασιλιάς πὺν εἶναι μεγάλη χρεία.

Πάμε καὶ μὴ πικραίνεσαι, καὶ μὴ χαλᾶς τὰ κάλλη
μοῦ φαίνεται, κακόμοιρε, θὰ χάσεις τὸ κεφάλι.

ΚΡΙΝΟΣ

Πάμετε χωροφύλακες καὶ δὲ βαροκαρδίζω,

μαζὶ μὲ τὸ ταιράκι μου ἐλπίζω νὰ γυρίζω.

(Ὁ Κρίνος καὶ ἡ Ἀνθία δεμένοι ὁδηγοῦνται μπροστὰ στὸ βασιλιά).

ΣΚΗΝΗ ΣΤ' (Στὸ παλάτι)

Ἕνας στρατιώτης

Ἐδῶ, μεγαλειότατε, τοὺς φέραμε μὲ μίας,
τὸν Κρίνο τὸν ἀδυναστή μαζὶ μὲ τὴν Ἀνθία.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Γιὰ φέρτε μου τε τσοὶ κοντά, καλὰ νὰ τσοὶ ρωτήσω
κι' ἄ μοῦ περάσει βέβαια, τὸ Κρίνο θὰ φουρκίσω.

(Στὸν Κρίνο)

Ἐσὺ τὸ πῶς ἐτόλμησες καὶ μπῆκες στὸ παλάτι
καὶ μοῦ κλειψες τὴν κόρη μου καὶ μοῦ κάμες τὸ ἀπάτι;

ΚΡΙΝΟΣ

Δὲ φταίω ἐγὼ, πατέρα μου, σὲ τοῦτο πὺν ἐγίνη
ἡ κόρη σου τὸ θέλησε. Κάμε δικαιοσύνη.
Κι ἂν εἶναι ἀπὸ τὸ χέρι σου καὶ θὲς νὰ μὲ ἀφήσεις,
σκύφτω, τὰ πόδια σου φιλῶ, γιὰ νὰ μὲ συμπαθήσεις.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ, θυμωμένος,

Μπρὲ, τί συμπάθειο μοῦ ζητᾷς; Μοῦ πῆρες τὸ παιδί μου,
μοῦ ντρόπιασες τὸ σόϊ μου καὶ τὴν ὑπόληψή μου!
Λέστε τσοὶ χωροφύλακες, πάρτε τσοὶ ἀπὸ μπροστὰ μου,
γιατὶ κακὸ μοῦ κάνουνε νὰ εἶναι στὴν παρουσιά μου.
Τὸ δικαστήριο σήμερα πρέπει νὰ κάμει κρίση
κι ἂν γένει τὸ χατήρι μου, τὸν Κρίνο θὰ φουρκίσει.

(Πρὸς τὸ γαμπρὸ τὸν Ἀρμένη)

Τέκνο μου, τὸ πικράθηκα, νᾶθε μὴ σὲ γνωρίσω,
πὺν ἦρθες στὸ παλάτι μου πολὺ νὰ σ' ἐνοχλήσω.
Γιατὶ πολὺ σ' ἀγάπησα γαμπρὸ γιὰ νὰ σὲ κάμω.
Ἡ κόρη μου μ' ἀπάτησε κ' ἔκαμε ἄλλη παντρεία
σὺρε παιδί μου στὸ καλὸ ἐκεῖ στὴν Ἀρμενία.

ΑΡΜΕΝΗΣ

Δὲν μὲ πειράζει τίποτα, ἀφέντη, βασιλιά μου,
ἀμέσως ἀσηκάνουμαι καὶ πάω στὴ δουλειά μου.
Γιατ' εἶμαι περικαλεστός σὲ κάθε πολιτεία,
ὄχι πὺν ἐντροπιάστηκα ἐδῶ γιὰ τὴν Ἀνθία.
Αὐτὴ ἔπρεπε νὰ σοῦ τὸ πεῖ πῶς εἶναι ἐρωτευμένη
κι' ἀπὸ μικρούλα ἤτουνα τοῦ Κρίνου ἀγαπημένη.

ΠΡΟΞΕΝΗΤΗΣ

Τὸ σκαρτσοφόλι τῶχω ἐδῶ, κι ἄ θέλεις σοῦ τὸ δίνω.

Κάποιος τὸν ρωτάει

Ὁ γάμος, πῶς; ἔχάλασε;

ΠΡΟΞΕΝΗΤΗΣ

Ἐφυγε μὲ τὸν Κρίνο

ΑΡΜΕΝΗΣ στὸν προξενιτὴ

Καλὰ πάει καὶ σένανε. Σωστὸ τὸ προξενιό σου.
Τὸ γάμο πὺν μοῦ ἔκαμες. Νὰ, μὲς στὸ κέρατό σου!

(Τὸν μουτζώνει)

ΣΚΗΝΗ Ζ'

(Στὸ δικαστήριο. Ἕνας στρατιώτης)

Κριτὲς μεγαλειότατοι, ἀκούσατέ τα οὔλα,
λάβετε τὸν ἀδυναστή μὲ τὴ βασιλοπούλα.
Ὁ βασιλιάς μᾶς ἔστειλε νὰ γίνει δίκαια κρίση
κι ἄ γένει τὸ χατήρι του, τὸν Κρίνο θὰ φουρκίσει.

Ἕνας δικαστής

Γιὰ ἔλα, Κρίνε, ἐδῶ κοντὰ καὶ πές μας τὴν αἰτία,
πῶς ἀποκότησες ἐσὺ καὶ πῆρες τὴν Ἀνθία;
Καὶ πῶς ἐτόλμησες ἐσὺ καὶ μπῆκες στὸ παλάτι;
ἀφοῦ δὲν ἦσουν ἱκανὸς νὰ κάμεις τέτοιο ἀπάτι;

ΚΡΙΝΟΣ

Δὲ φταίω ἐγὼ, κριτάδες μου, σὲ τοῦτο τὸ ἀπάτι.
Ὁ ἔρωτας μὲ μπέρδεψε καὶ ἡ βουλιαγμένη ἀγάπη.
Ἀλήθεια ἐγὼ ἐρωτεύτηκα μὲ τὴ βασιλοπούλα,
ρωτήστε τη νὰ σᾶς τὰ πεῖ τὰ βάσανά μου οὔλα.

Ἄλλος δικαστής

Κυρὰ βασιλοπούλα μου ἀλήθεια λέει ὁ Κρίνος;

ΑΝΘΙΑ

Κριτάδες μου, εἶναι βέβαιο, ὅτι σᾶς λείει ἐκεῖνος.
Ἀλήθεια ἐγὼ ἀναστήθηκα καὶ εἶμαι βασιλοπούλα,
μὰ ἐτούτονε ἐγκαρδιέφτηκα ἐγὼ ἀπὸ μικρούλα.
Κι ἂν εἶναι γιὰ νὰ πάθει αὐτὸς ἓνα κακὸ γιὰ μένα
μὲ δαύτονε ἐπιθυμῶ νὰ πᾶμε σ' ἓνα αἶμα.

Ἄλλος δικαστῆς

Κυρά βασιλοπούλα μου, αὐτὴ τὴν κρίση κάνεις ;
Ἐμὲ καὶ ὅλους τοὺς κριτὰς σὲ βάσανα μᾶς βάνεις !
Γιατὶ τὸ ἔχει ὁ κύρης σου σὲ προσβολὴ μεγάλη,
τὸν Κρίνο τὸν ἀδυναστὴ ἀθῶο νὰ τόνε βγάλει.

ΑΝΘΙΑ

Ἐσὺ πὺν βγῆκες καὶ μιλεῖς, τὸ ξέρω πὼς δὲν ξέρεις.
Μὰ ἐγὼ ἐτούτονε ἀπαιτῶ γιὰ νὰ τὸν κάμω ταῖρι.
Κοιτάξετε τὸ στέμμα μου, διακρίνετέ τα οὐλά·
σεῖς εἴσατε ὑπηρέτες μου κ' ἐγὼ βασιλοπούλα !

Ἄλλοι δικαστῆς

Ὅλα τὰ βασιλόπουλα ὅταν ἐγκληματήσουν
πρέπει νὰ πᾶν στὴ φυλακὴ δυὸ ὥρες νὰ καθίσουν.
Καὶ σεῖς ἐγκληματήσατε καὶ μᾶς δὲν μᾶς πειράζει,
ἐδῶ εἶναι ἀνώτερος κριτῆς καὶ μᾶς δὲν μᾶς ἐγνοιάζει.

Ὁ πρῶτος δικαστῆς πὺν μίλησε

Ἀκουσε, Κρίνε, τὸ λοιπόν, καὶ τοῦτο μόνο φθάνει,
πρόσεξε τὸ κριτήριο ἀπόφαση πὺν βγάνει.
Τὸ εὐγενὲς κριτήριο πὺν κάθεται καὶ κρίνει,
ἐπρόβλεψε τὸ δίκιο σου καὶ λευτεριά σου δίνει.
Ἐπρόβλεψε τὸ δίκιο σου καὶ τοῦτο μόνο θέλει:
τὴν Ἀνθία γιὰ σύζυγο πάρε καὶ μὴ σὲ μέλλει.
Πάρτηνε καὶ πηγαίνετε γιὰ νὰ στεφανωθείτε
σὰν τρυγονάκια μπιστικά πηγαίνετε νὰ ζεῖστε.

ΚΡΙΝΟΣ

ὦ, δίκαια κρίση πὺν ἔκαμε σὲ μὲ ὁ παντοπλάστης,
πὺν ἐγὼ μὲ τὸ ταιράκι μου δὲν ἐκαταδικάσθη !
Ἐγὼ ἔλεγα, ἀγάπη μου, πὼς θὰ κοπῶ ὁ καημένος
καὶ ὁ Παντοπλάστης μ' ἄξιωσε καὶ βγῆκα κερδεμένος.

ΑΝΘΙΑ

Κρίνε, καρόνια τάχασες καὶ ἦσουν ἀπελπισμένος,
μὰ ἐγὼ πάντα σοῦ ἔλεγα πὼς θάβγεις κερδεμένος.

Γιατὶ ἐσένα ἤθελα καὶ σένανε ἀγαποῦσα
καὶ δὲ μᾶς ἐκερδεύανε ὅσοι μᾶς πολεμοῦσαν.

ΣΚΗΝΗ Η' (Στὸ παλάτι).

Ἐνας στρατιώτης φθάνοντας λείει στὸ βασιλιᾶ.
Ἐδῶ, Μεγαλειότατε, τοῦ κάκου περιμένεις,
ὁ Κρίνος μὲ τὴν κόρη σου ἐβγῆκαν κερδεμένοι.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Τὸν Κρίνο ἐλευτερώσανε ! Μπρὲ δικαστήριο μπράβο !
Ἀμέσως θὰ νὰ σηκωθῶ καὶ ὅλους θὰ τοὺς χαλάσω.
ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ στὸ βασιλιᾶ.

Θεόφιλε, τελείωσαν τὰ μέλη καὶ ἡ ζωὴ μου,
ἂ δὲ θελήσεις γιὰ νάρθει σήμερα τὸ παιδί μου.
Γιατὶ τὸ ἔχω μοναχό, δὲν ἔχω ἄλλα μάτια
κι ἂ δὲ θελήσεις γιὰ νάρθει, θὰ γένω ἐγὼ κομμάτια.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Γυνή μου, μὴ πικραίνεσαι κι ἄς γένει ἡ θέλησή σου,
στεῖλε γιὰ νὰ σοῦ φέρουνε ἀμέσως τὸ παιδί σου.

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

Φροσύνη, σῦρε γλήγορα τὴν Ἀνθίαν νὰ μιλήσεις,
ποὺ τηνε θέλει ὁ Κύρης τῆς γιὰ νὰ τὴ συμπαθήσει.
(Ἡ Φροσύνη τρέχει στὸ ζευγάρι πὺν περιμένει ἔξω ἀνυπόμονα.

Κυρά μου, πᾶρ' τὸν Κρίνο σου καὶ σῦρε στὸ παλάτι
καὶ ὅλα σου τὰ κοίματα νὰ λυώσουν σὰν ἄλατι.

ΑΝΘΙΑ πηγαίνοντας μὲ τὸν Κρίνο στὸ Βασιλιᾶ.

Μᾶς συγχωρεῖς πατέρα μου, πὺν ἤρθαμε μπροστά σου,
συχώρεσέ μας καὶ τοὺς δυὸ, κραζόμαστε παιδιὰ σου.
Τὸ ξέρω πὼς σοῦ ἔκαμα μὴ προσβολὴ μεγάλη—
τοῦ Κρίνου ἐλυπήθηκα τὰ νόστιμά του κάλλι.
Τὸ ξέρω γάμο μού ἔκαμες νὰ πάω στὴν Ἀρμενία,
μὰ ἐγὼ δὲν ἤθελα ἀπὸ σᾶς νὰ πάω πολὺ μακριά !

ΒΑΣΙΛΙΑΣ στὸν Κρίνο

Καὶ σὺ πὼς ἀποκότισες καὶ μῆρες στὸ παλάτι ;
Μὰ σὰν ἡ τύχη τάφερε, μὲ τὴν εὐχή μου πάρτη !
Λάβε καὶ τὴν κορώνα μου, λάβε τὴ γιὰ τιμὴ σου
καὶ κάτσε καὶ βασιλεψε στὸ τέλος τῆς ζωῆς σου.

ΤΕΛΟΣ

Ο ΜΥΡΤΙΛΟΣ ΚΑΙ Η ΔΑΦΝΗ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Ἡ Θεά ΑΦΡΟΔΙΤΗ

Ὁ Θεός ΕΡΩΤΑΣ

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

ΔΑΦΝΗ, κόρη του.

ΜΥΡΤΙΛΟΣ, νέος εὐγενής πού ἀγαπᾷ τὴ Δάφνη

ΜΠΕΛΕΤΗΣ, φίλος τοῦ Μυρτίλου.

ΒΑΣΙΛΕΙΣ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ

ΑΥΛΙΚΟΙ κλπ.

ΣΚΗΝΗ Α' (Στὸ δάσος)

ΑΦΡΟΔΙΤΗ

Δὲν εἶμαι ἄγῳ, πού μ' ἔχουνε θεὰ κραταιοτάτη
 μήτε ἐκείνη ἡ θεὰ ἡ πλέον δυνατοτάτη;
 Δὲν εἶμαι ἄγῳ τοῦ ἔρωτα περίφημη μητέρα,
 μήτε ἐκείνη ἡ θεὰ ἡ πλέον δυνατοτέρα;
 Τὴ γῆ τὴν ἐθεμέλιωσα ὥσαν καλὴ μητέρα
 κ' ἔπειτα ἐξαπόστειλα νύχτα καὶ τὴν ἡμέρα.
 Ὅσα φυτὰ καὶ λούλουδα ποιοὺς ἄλλος τὰ φυλάει;
 μὲ μιὰ φιλία κι ἀντάμωση ποιοὺς ἄλλος κυβερνάει;
 Τέκνο πού εἶχα καὶ λάτρευα! Γιὰ τὴν ἀνταμοιβή μου!
 τσοὶ πίκρες ἔκαμα χαρές, ὦϊμέ, γλυκεῖα ψυχὴ μου!
 Μὰ τώρα εἶν' ἕνας καιρός, ὥς δέκα πέντε χρόνοι,
 ποῦφυγε ἀπὸ τὰ ἐμένανε καὶ σ' ἄλλα μέρη σώνει.
 Εὐθὺς ἐπῆρε τ' ἄρματα, ἄσπινδα καὶ κοντάρι
 καὶ προβατεῖ νὰ πληρωθεῖ τὴν ἀνταμοιβή τὴ χάρη.
 Καὶ νάτον πού τὸν ξάνοιξε, ποῦρχεται ἀρματωμένος,
 στίς πλάτες ἔχει τὰ φτερά, πολὺ εἶναι ἀγριεμένος.
 Ἄς τραβηχτῶ παρὰμερα μήπως καὶ μὲ ξανοίξει
 κι ἀπλώσει τὰ χρυσὰ φτερά καὶ τ' ἄρματα τσακίσει.
 Ἄς ἔμπω μέσα στὰ δέντρα, τὰ μοσχομυρισμένα,
 ποῦναι γιομάτα ἀπὸ δροσιές καὶ μοσχοβολημένα.

(Κρύβεται, ἐνῶ προβαίνει ὁ Ἔρωτας)

ΕΡΩΤΑΣ μόνος

Σήμερα μὲ πολλὴ σπουδὴ στὸν κόσμον κατεβαίνω,

σὲ τοῦτο τ' ὁμορφώτατο, τὸ περιβόλι, μπαίνω.
 Μέσα στὴ μέση τῶν δέντρῳ, ἀνθούς κι ὀπωρικά τους,
 βρίσκεται ἡ ζήση κ' ἡ πνοὴ τὴν ἀγαπητικιάς τους.
 Πάντα μου ἐδῶ ἐσυνήθισα, στὸ περιβόλι ἐσμίγα
 βοσκούς, κοράσια ἀγαπητά, πού ἀνάπαιψη ἐβρίσκα.
 Τώρα, βοσκοί, πού νᾶσαστε; Νᾶξερα εἰς ποῖα μέρη,
 νᾶρχόμενα νὰ σᾶςβρίσκα τώρα τὸ καλοκαῖρι.

(*Ὑστερ' ἀπὸ μικρὴ πάση, προφητικὰ)

Σὲ λίγη ὥρα θ' ἀρθουνε ἐδῶ καὶ θὰ σταθοῦνε
 δυὸ ὁμορφα ἀρχοντόπουλα καὶ εἰς πόλεμον θὰ μποῦνε.
 (Προχωροῦν μιλώντας ὁ Μυρτίλος μὲ τὸ φίλον τοῦ Μπελέτη)

ΜΥΡΤΙΛΟΣ

(ἀκούοντας τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ Ἐρώτα)

Ἴσως ἀλήθεια λέγεις!

ΕΡΩΤΑΣ

(μὴ βλέποντας τοὺς δύο φίλους, πού εἶναι κρυμμένοι πίσω ἀπὸ τὰ δέντρα)

Ὡσὰν μιλιὲς ἀγροίκησα.

ΜΥΡΤΙΛΟΣ παρουσιάζομενος μπροστά του.

Νᾶξερες πὼς ἡ μάνα σου ἐκείνη ἡ Ἀφροδίτη,
 ποῦτανε χθὲς τὴν ταχυνὴ μέσ' τοῦ Ἀβραάμ τὸ σπίτι.
 Κ' ἐκραζε ὅλους τσοὶ βοσκούς καὶ ρώταε γιὰ τὰ σένα,
 γυρεύντάς σε μ' ἔστειλε ἐδῶ μακρὰ καὶ μένα,
 καὶ νὰ σοῦ πῶ πὼς μ' ἔκαμε νᾶμαι στὴν ἐξουσίᾳ σου.
 —Στάσου λοιπὸν καὶ σὲ κρατῶ στὰ χέρια τὰ δικά μου.
 Μιὰ χάρη μόνο σοῦ ζητῶ, σὲ τούτῃ νὰ μὲ σώσεις,
 τὴ Δάφνη γιὰ τὰ μένανε σήμερα νὰ λαβῶσεις.
 Μία ἀπὸ τσοὶ σαῖτες σου φαρμάκωση καὶ ρίχτη
 μέσα στὰ φυλλοκάρδια τῇ νὰ μπερδευτεῖ σὰ δίχτι.

ΕΡΩΤΑΣ σιγανὰ

Τώρα πρέπει νὰ δουλέψω
 καὶ τὸ φίλον νὰ χαρέψω

ΜΥΡΤΙΛΟΣ στὸ Μπελέτη

Πολλὴ βαβούρα ἀγροικῶ καὶ σὺναξη ἀνθρώπων·
 πὼς ἦρθα, πὼς ἐσίμωσα σ' αὐτὸ τὸν ἄξιο τόπο;
 Σ' αὐτὸ τὸν τόπο, φίλε μου, ἔχουμε νὰ σταθοῦμε,
 γύρω θὰ τρογυρίσουμε καὶ δῶ θ' ἀναπαυθοῦμε.
 Σ' αὐτὸ τὸ δάσος τ' ὁμορφο, σ' αὐτὸ τὸ περιβόλι
 πού σοῦλεγα, ὦ φίλε μου, τὴν περασμένη σκόλη.
 Γιὰ τοῦτο καὶ ξαποστικά σ' ἔκαμα ἐδῶ νᾶρθοῦμε,

ἔδῳ θὰ τρογυρίσουμε κ' ἔδῳ θ' ἀναπαντοῦμε.
Γιατ' εἶναι ἀγρίμια ἔδῳ πολλὰ καὶ θὲ νὰ δεῖς κυνήγι
ἐγὼ σοῦ τάζω, ὄγοιο κι ἄ βγεῖ, κανένα νὰ μὴ φύγει.

(Υπονοώντας τὴ βασιλοπούλα)

Σὲ λίγη ὥρα ἔρχεται ἔδῳ μιὰ ὁμορφη ἑλαφίνα,
νὰ φάει ἀπὸ τὰ ὀπωρικά νὰ δροσιστεῖ ἀπ' αὐτήνα.
Σὲ λίγη ὥρα ἔρχεται ἔδῳ τούτη καὶ κατεβαίνει
ἡ βασιλοπούλα τοῦ Ρηγὸς, ὡς εἶναι μαθημένη.
Ἔχει νὰ ἔρθει ὁμπρὸς σὲ μὲ, νὰ πᾶμε σ' ἄλλα μέρη
καὶ πάντοτε νὰ τὴν κρατῶ ὡς γιὰ δικό μου ταῖρι.
(Στὸν Μπελέτη, ποὺ ταρασσεται στὰ λόγια του)

Γιατὶ τὴ γλῶσσα σου βαστᾷς κι ἄλλοῦ τηράζεις τώρα
καὶ γύρισε τὸ πρόσωπο ἔδῳ καὶ κάμποση ὥρα;
Μ' ἄκουσα, νὰ μιλεῖς σιγὰ λόγια πολὺ θλιμμένα
γύρισε στρέψε τὸ λοιπόν, μολόγα το σὲ μένα.
Γύρισε, στρέψε τὸ λοιπόν, τί ἔχεις κι ὅλο γυρίζεις;
τὸ πρόσωπό σου ἔδῳ κ' ἐκεῖ, τι ἔχεις καὶ δὲν ἀρχίζεις;

ΜΠΕΛΕΤΗΣ

(ἀλλάζοντας ξαφνικὰ ὕφος)

Τί πρᾶμα λές; τοῦ βασιλιᾶ ἀγαπᾷς τὴ θυγατέρα;
ὦ, ἦλιε, ποῦσαι ψηλά, ὅλου τοῦ κόσμου ἡ σφαῖρα!
Κάλλιο, ἀδρεφε, νὰ φεύγαμε ἀπὸ τοῦτα δῶ τὰ μέρη,
γιατί, ἂν τὸ μάθει ὁ βασιλιάς, κακὸ θὲ νὰ μᾶς φέρει.
Γιατί, ἂν τὸ μάθει ὁ βασιλιάς, ξέρεις πὼς δὲν μπορούμε
καὶ τοῦρανοῦ ἂν μᾶς βοηθοῦν μ' αὐτὸν νὰ παραβγοῦμε.
Ἐγὼ πλέον δὲν καρτερῶ, πάω εὐθὺς καλιὰ μου,
πάω τὸ γληγορώτερο κάτεν στὴν κατοικιά μου.

ΜΥΡΤΙΛΟΣ (λυπημένος)

Κάλιο, ἀδρεφε, νὰ μ' ἔσφαζες μὲ χέρι τὸ δικό σου,
παρὰ ποὺ ἀμπαντονάρισε τὸν ἄξιο σύντροφό σου.

ΜΠΕΛΕΙΗΣ

ἀπότομα καὶ ἀποφασιστικὰ δίνοντάς του ἓνα μαχαῖρι
Νάτο καὶ σὺ καὶ σφάξε με μὲ τὸ δικό σου χέρι,
προτοῦ μὲ σφάξει τοῦ Ρηγὸς τὸ κοφτερὸ μαχαῖρι.

ΜΥΡΤΙΛΟΣ

(μὴ ἔροντας πὼς νὰ ἐξηγήσει τὴν ἀπότομη ἀλλαγὴ τοῦ φίλου του.)

Ἀλίμονο! Ἀλίμονο! Γιατὶ ἡ βιά σου ἡ τόση,
ποὺ δὲν τὸν ἀναμένουμε τὸν ἥλιο νὰ κεντρώσει;
(Σιγώτερα σὰ νὰ μιλάει μόνος του)

Κ' ἐγὼ τοῦ εἶπα πὼς ἦλθαμε γιὰ μιὰν ἑλαφίνα
καὶ φόβο πὼς δὲν ἔχουμε κανένα ἀπὸ αὐτήνα!
Μὰ τοῦ εἶπα καὶ πὼς ἦλθαμε γιὰ τὴ βασιλοπούλα
κ' ἐγὼ τὸν ἔχω μάρτυρα σήμερα εἰς σὲ οὐλα.
Τώρα κι ἐφτὸς ἐγύρευσε ἀπὸ μὲ νάναχωρήσει
καὶ μένανε ὀλομόναχο γυρεύει νὰ μᾶφήσει.
(Βλέποντας ἀπὸ μακριὰ τὸ βασιλιά νᾶρχεται πρὸς τὸ μέρος του)
Ἄς τραβηχτῶ παράμερα καὶ ὁ βασιλιάς προβαίνει.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ φθάνοντας

Καλῶς σᾶς ἡῦρα δέντρα μου καὶ μυρισμένα δάση,
πίκρες, καημούς, καλὴ καρδιά, κάνουνε νὰ γελάσει.
Ἄς πάω στὸ παλάτι μου νὰ κάτσω στὸ θρονί μου,
μὴ μοῦ ξυπνήσει ἡ κόρη μου τὸ μοναχὸ παιδί μου.
Ἐνῶ ὁ βασιλιάς φεύγει. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά παρουσιάζεται
ἀνήσυχη ἡ κόρη τοῦ Δάφνη

ΔΑΦΝΗ

ὦ, Ἀφροδίτη μου, θεὰ καὶ μάνα τῶν ἐρώτων,
ἡ μόνη ἑλπίς καὶ καύχημα τῶν δυστυχῶν ἀνθρώπων!
Κάμε τον τὸν Μυρτίλο μου νὰ κλίνει ἔμπρὸς σὲ μένα,
γιατὶ μοῦ σβένεται ἡ πνοὴ καὶ χάνεται τὸ πνεῦμα.
Ὡμὲ καὶ νᾶταν βολετὸ ἔδῳ στὸ περιβόλι
νᾶβλεπα τὸ Μυρτίλο μου σήμερα ποὺ εἶναι σχόλη!

ΔΑΦΝΗ (βλέποντας τὸ Μυρτίλο)

Νᾶτον ποὺ τὸν ἐξάνοιξα τὸ νέο ἄφ' τὸ κυνήγι,
τὰ μάγουλά του ἀστράφτουνε καὶ μὲ ἡ καρδιά μου ἀνοίγει.
Μυρτίλο μου, ὁμορφώτατε, μῆλο μου μυρισμένο,
τί ἔχεις καὶ δὲ μοῦ μιλεῖς; Γιατ' εἶσαι πιπραμένος;

ΜΥΡΤΙΛΟΣ

Νὰ ζεῖς, δὲν ἔχω τίποτα, μὴ γνοιάζεσαι πουλί μου,
γιατὶ ἀφ' τὸ δρόμο τὸν πολὺ κουράστη τὸ κορμί μου.

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ

Ὅχι δὲ λὲς ἀληθινά.

ΜΥΡΤΙΛΟΣ

δεῖχνοντας τὸ φίλο τοῦ Μπελέτη

Μὰ νὰ καὶ ὁ σύντροφός μου
φίλος καλὸς καὶ πιστικὸς, ὡς ἴδιος ἀδελφός μου.

ΜΥΡΤΙΛΟΣ στὸν Μπελέτη

Ἔτσακώσαμε τὸ ἐλάφι! Ἔβγα ὅξω κι εἶναι ὦρα.

ΜΠΕΛΕΤΗΣ

Πᾶμε καλιά μας τώρα.

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ στὸν Μπελέτη ποὺ τῆς νοστήμισε

Καρτέρεσέ με, ἀγάπη μου, μόνο νὰ σοῦ μιλήσω
καὶ μὲ μεγάλην εὐκολιὰ νὰ στὸ ἐξομολογήσω.
Ἐσὺ ἂν μὲ θῆς καὶ μ' ἀγαπᾷς εἰς τὴ θεὰ σοῦ τάζω
ἐσένα πέρνω γι ἄντρα μου κ' αὐτὸν τὸν ἀμπαριάζω.

ΜΠΕΛΕΤΗΣ ἐξαλλος ἀπὸ χαρὰ

Αὐτὸ ποτὲ! πῶς δίνεται; Πῶς ἡμπορεῖ νὰ γένει;
Μυρτίλο σου ν' ἀπαρνηθεῖς! ὦ πολυαγαπημένη!
Πῶς δίνεται, ἀφέντρα μου, ἐμένα νὰ θελήσεις,
αὐτὸν τὸ νέο ν' ἀπαρνηθεῖς καὶ μένα ν' ἀγαπήσεις;

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ

Ἐσὺ ἀγαπᾷς με μιὰ φορὰ κ' ἐγὼ ἀγαπῶ σε δέκα!

ΜΠΕΛΕΤΗΣ εἰρωνικά

Μυρτίλο, τί ἀκαρτερεῖς; Δὲν πέρνεις τὴ γυναῖκα;

ΜΥΡΤΙΛΟΣ θλιμμένα

Ἐτοῦτο εἶναι σοβαρό, πολὺ βαρεῖα δουλειά,
μήτε τὸν ἴδιο σου ἄδρεφὸ νὰ πέρνεις συντροφιά!
Ποὺ ἐγὼ τὸν πῆρα σήμερα ἐδῶ στὸ περιβόλι
καὶ τώρα αὐτὸς ἐγύρευε νὰ πάρει καὶ τὴν κόρη!

(Στὴ Δάφνη)

Ἔλα ξεκίνα, ἀγάπη μου, Δάφνη, καὶ μὴν ἀργοῦμε.

ΔΑΦΝΗ

Φεύγα, γιατί τὰ μάτια μου δὲν θέλουν νὰ σὲ ἰδοῦνε!

ΜΥΡΤΙΛΟΣ ἐκπληχτος

Ἀληθινὰ τὸ λέγεις;

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ

Τὸ λέω καὶ τὸ κάνω.

ΜΥΡΤΙΛΟΣ

Μὰ ἐγὼ αὐτὸ τὸν ἄπονο στὸν Ἀδὴ τότε βάνω,

ΔΑΦΝΗ βάζοντας τὶς φωνές.

Κύρη μου, σῶσε, μὴν ἀργεῖς, τρέξετε στρατηγοί μου,
ποῦρθανε τοῦτοι σήμερο νὰ πάρουν τὴν τιμὴ μου.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ φθάνοντας.

Πηγαίνετε ἀρχιστράτηγοι καὶ φέρετε τσοι μπροστά μου,
ποὺ ἦρθαν νὰ μὲ ντροπιάσουνε τώρα στὰ γερατιά μου!

ΔΑΦΝΗ στοῦ βασιλιᾶ.

(Οἱ στρατιῶτες ἔχουν φέρει μπροστά τοὺς δύο φίλους)

Ὅχι, κύρη μου, ἔφτουνοῦ χάριστου τὸ κεφάλι,
μὲ τὸ σπαθὶ του ἔτρεξε γιὰ νὰ μὲ σιγουράρει.
Μ' αὐτός, ὁ ἄλλος, ποὺ θωρεῖς, στὰ χέρια μὲ κρατοῦσε,
χάμου στὴ γῇ μὲ ἔβαλε καὶ μὲ ποδοπατοῦσε.

ΜΥΡΤΙΛΟΣ ἀγαναχτισμένος

Ὅχι δὲ λὲς ἀληθινὰ. Πῆς τὴν ἀληθοσύνη
καὶ τότε ἂς κάμει ὁ βασιλιᾶς σὲ μὲ δικαιοσύνη.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Δικαιοσύνη κάνω ἐγὼ ἔτσι ὡς καθὼς τοκάρει
καὶ πάρτε τονε, στρατηγοί, βάρτε τον στὸ κοντάρι.
Καὶ πάρτε τον καὶ ρίχτε τον στὴ πλεον χωστὴ μερία,
σφαλίστε τον νὰ μάθουμε τὸ πῶς εἶναι ἡ αἰτία.

Τὸν πέρνουν οἱ στρατιῶτες

ΔΑΦΝΗ

γονατιστὴ μπροστὰ στοῦ βασιλιᾶ.

Κύρη μου, σὲ παρακαλῶ καὶ κάμε μου τὴ χάρη,
ἐτοῦτος ποὺ μὲ γλύτωσε, ἄλλη νὰ μὴ τὸν πάρει.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Μετὰ χαρᾶς σου, κόρη μου, κι ὅτι μπορῶ θὰ κάμω,
σήμερα εἰς ἐσένανε στὸν ἀνὴρὸ σου γάμο.

Στὸ Μπελέτη.

Ἀφοῦ ἐσὺ ἐγλύτωσες τὴν κόρη τὴ δική μου
ἐσὺ ἴσαι πλέον τὰ μάτια μου, ἐσὺ ἴσαι καὶ ἡ τιμὴ μου,
Κι ἀπὸ τὰ σήμερα ἡμεροῦ καὶ ἀπ' τὴν ὥρα ἐτούτη,
δικές σου θάναται οἱ ἀφεντιές καὶ τὰ μεγάλα πλούτη.
Γράμμα θὰ κάμω παρευθὺς σηγάδων νὰ μηνύσω,
νὰ φανερώνω σιτοῖ ἀρχοντες τὴν ἀνδρεία καὶ τὴν τιμὴ σου.

ΣΚΗΝΗ Β' (Στὸ παλάτι)

Ἐνας ἀγγελιοφόρος σὲ τρεῖς βασιλεῖς ποὺ κάθονται μαζὶ
στὸ ἀπέναντι μέρος.

Ρηγάδες μου, σᾶς προσκυνῶ, γράμμα ἔχω νὰ σᾶς δώσω
ὁ βασιλιάς μου τῷδωσε νὰ σᾶς τὸ παραδώσω.

(Ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὸν ἀγγελιοφόρο, διευθύνονται στὸν
βασιλιά, τὸν πατέρα τῆς Δάφνης).

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Καλῶς ὀρίστε, Βασιλεῖς, εὐλογημένη ἡμέρα,
σήμερα χορονάρετε αὐτὸν γιὰ βασιλέα.
Γιατὶ ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ στὸ θρόνο νὰ καθήσω
γιατ' εἶμαι γέροντας πολὺ, μήπως καὶ ξεψυχήσω.

ΕΝΑΣ ἀπὸ τοὺς βασιλιάδες

Δὲν ἠμποροῦμε μεῖς ποτέ, μόν' οἱ θεοὶ κι ἄς σώσουν,
σὲ τοῦτο τὸ στεφάνωμα τῇ δόξᾳ γιὰ νὰ δώσουν.

Ἄλλος ΒΑΣΙΛΙΑΣ στὸ Μπελέτη

Τὸ στέμμα τὸ ὑπέρλαμπρο βάνω στὴν κεφαλὴ σου
εἰς' ἀξιωμένους βασιλιάς, νὰ κρένεις γιὰ τιμὴ σου.

Τρίτος ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Σκιρτήσετε, χορέψετε, δοξάστε τὴν ἡμέρα,
τοῦτον ποὺ μᾶς ξαπόστειλε ἐδῶ γιὰ βασιλέα.
Τώρα σ' ἀφήνουμε ὑγείᾳ, κάθησε στὸ θρονί σου,
σὰν ἀξιωμένος βασιλιάς νὰ κρένεις γιὰ τιμὴ σου.

Ὁ νέος ΒΑΣΙΛΙΑΣ φορώντας τὸ στέμμα

Στρατιῶτες μου πιστότατοι αὐτὸν τὸν ντροπιασμένο,
μοῦ φαίνεται νὰ βρίσκεται σφιχτὰ καδινομένος.
Νὰ μοῦ τὸν φέρτε γλήγορα νὰ τὸν καταδικάσω
μὲ θάνατο σκληρότατο, ἴσως καὶ ἡσυχάσω.

ΜΥΡΤΙΛΟΣ

(ποὺ τὸν φέρνουν ἀλυσσόμετο οἱ στρατιῶτες)

Ὡς τύχη, δυστυχέστατη, τύχη κακὴ γιὰ μένα,
ποὺ δὲν θεωρεῖς τὰ πόδια μου μὲ τ' ἄλυσες δεμένα.
Ὡς χωρισμός! ὦ χωρισιά, στιγμή ποὺ μὲ πλακώνει!
καὶ μοῦ ἀσηκώνει τὴ ζωὴ καὶ ὅλο μὲ θανατώνει.
Θάνατο θὰ μοῦ δώσουνε κακὸ καὶ ντροπιασμένο
καὶ τοῦτο θὰ μοῦ πάρουνε κεφάλι τὸ καημένο.
Δὲ μὲ βοηθᾷς, Ἀρτέμη μου, θεὰ τῆς παρθενίας
καὶ δὲν θεωρεῖς ποὺ βρίσκομαι στὰ πάθη τῇ σκλαβίας.

ΕΝΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΓΗΣ

Πᾶμε καὶ μὴν ἀργοπορεῖς, καιρὸς δὲν εἶναι τώρα,
γιατὶ μᾶς βιάζει ὁ βασιλιάς νὰ μποῦμε μέσ' τὴ χώρα.

ΜΥΡΤΙΛΟΣ

Γιατὶ μὲ βασανίζετε; Δὲ λέτε τὴν αἰτία;
δὲ βλέπετε ποὺ βρισκομαι στὰ πάθη τῇ σκλαβίας;
Ἐγὼ ποὺ ἤμουν σύνδρομος καὶ μὲ φοβούνταν τόσοι,
ἔγινα σκλάβος ἐφτουνοῦ γιὰ νὰ μὲ θανατώσει!
Σήμερα σ' οὐλα τὰ δέντρα φιλεῖ κορφὴ τῇ ρίζᾳ,
σήμερα εἶδαν τὰ μάτια μου πρᾶμα ποὺ δὲν ἐλπίζα!
Ὡ! πέτρες μου, ραῖσετε, δέντρα τὰ φύλλα ρίχτε
καὶ σεῖς ἀνθρώποι κλάψετε καὶ μένα λυπηθεῖτε.

Στὸν Μπελέτη, φτάνοντας στὸ ἀνάχτορο.

Ρήγα, Μεγαλειότατε, γονατιστὸς ἐμπρός σου,
βρίσκομαι, καὶ προσκυνῶ τὰ ἄκρα τῶν ποδιῶν σου.

ΜΠΕΛΕΤΗΣ

Καλῶς τὸν ἄξιο φίλο μου κι ὅτι μπορῶ θὰ κάμω
σήμερα εἰς ἐσένα, στὸν πένθιμό σου γάμο.

ΜΥΡΤΙΛΟΣ

Ἄν σουφταιξᾷ καμμιὰ φορὰ, ἀπόφαση ἄλλη κάμου,
μὴ θέλεις νὰ στραγγαλιστῶ καὶ νὰ σπαράξω χάμου.

ΜΠΕΛΕΤΗΣ

Ἄ δὲ σὲ κάμω, ἀνόητε, σήμερα νὰ πεθάνεις
κι ἂ δὲν πάθεις τὸ κακὸ νὰ μὴ καταλαμβάνεις.
Στρατιῶτες μου πιστότατοι, ἡρώετες μου καὶ δοῦλοι,
χάμου νὰ τότε βάλετε καὶ δέρνετέ τον οὔλοι.

ΕΝΑΣ αὐλικός.

(προχωρώντας στὸ βασιλιά).

Ρήγα, Μεγαλειότατε, ἐδῶ στὸν ὀρισμό σου,
βρίσκομαι καὶ προσκυνῶ τίς ἄκρες τῶν ποδιῶν σου.
Μιὰ χάρη μόνο σοῦ ζητῶ καὶ κάμε ὅπως ὀρίζεις,
μὰ τὴ ζωὴ ἐτουτουνοῦ θέλεις τοῦ τῇ χαρίζεις.
Δὲν τοῦ χαρίζεις τὴ ζωὴ; Σφάζομαι ἔγὼ ἐμπρός σου
καὶ διάταξε τὸ θέλημα ἐμὲ νὰ θανατώσουν.

ΜΠΕΛΕΤΗΣ στὸ Μυρτίλο

Γι' ἀγάπη τοῦ Συμβούλου μου σοῦ δίνω ἐλευθερίᾳ
καὶ λύσετέ του τὰ δεσμὰ νὰ φύγει ἀφ' τῇ σκλαβίᾳ.

Καὶ τρεῖς ἡμέρες τέρμενο σοῦ δίνω ν' ἀναμένεις
μακρυνά μου νὰ ξενητεφεῖς κι ἄλλαργα νὰ πηγαίνεις.

Στὴ ΔΑΦΝΗ

Δάφνη μου, ὁμορφότατη στὰ σπήλαια θὰ κρυατοῦμε
ἐκεῖ θὰ κατοικήσουμε καὶ κεῖ θ' ἀναπαυτοῦμε.

ΤΕΛΟΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

—Ἀθηνᾶς Ταρσούλη: *Κάστρα καὶ Πολιτεῖες τοῦ Μοριᾶ*—Ἀθῆναι, 1934
δρχ. 200.

—Frank Choisy: *De l'Indépendance Grecque au roi Othon-Papiers inédits.*—Athènes, 1934.

—Ἀλεξ. Πάλλη: *Πον—οπον—ο οποιος*, Ἀθῆναι, 1934.

—Lionello Fiumi: *Poesie scelte.*—Milano 1934, lire 12.

—Παύλου Φλώρου: *Ἀποικοι* (Μυθιστόρημα).—Ἀθῆναι, 1934, δρχ. 50

—Μ. Βάλσα: *Στὸ κατῶφλι* (Τραγωδία μονόπρακτου), Δράμα, 1934, γρόσια 30.

—Διον. Βογόπουλου: *Πεζὰ καὶ ἔμμετρα.*—Ἀθῆναι, 1934, δρχ. 25.

Εἰς μνήμην *Παναγιώτου Α. Μουζάκη*. Ἐκδοσις Περιοδικοῦ «Αἱ Μοῦσαι»—
Ζάκυνθος, 1934.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ: Λόγω ἀνωτέρας βίας, τὰ «Ἐπτανησιακὰ
Σημειώματα, πνευματικὴ ζωὴ, βιβλιογραφία, ἐφημερίδες καὶ
περιοδικὰ κλπ. καθὼς καὶ λεξιλόγιο στὶς Ὀμιλίες καὶ πλούσια
ἄλλη ὕλη θὰ δημοσιευθοῦν στὸ ἄλλο φύλλο.

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

Ἡ ΠΡΩΤΗ

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΥΡΟΣ

Ἔργαζομένη ἀπὸ τοῦ 1720 μὲ Κεφάλαια ἰδικὰ τῆς

ΛΙΡΑΣ 18.000.000

Πράκτωρ ἐν Ζακύνθῳ Δ. Β. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

Κεφάλαια Μετοχικὰ καὶ Ἀποθεματικὰ Δρχ. 1.250.000.000
Καταθέσεις (τῇ 30ῃ Δεκεμβρίου 1933) 8.794.000.000

Κεντρικὸν Κατάστημα ἐν Ἀθήναις
Ὑποκαταστήματα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα
Ὑποκαταστήματα καὶ πρακτορεῖα ἐν Αἰγύπτῳ:

Κάϊρον, Ἀλεξάνδρεια, Ζαγαζίκ

Ἀνταποκρίται: εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύσεως
τραπεζιτικὰς ἐργασίας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικόν
ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμφέροντος ὅρους. Δέχεται καταθέσεις
(εἰς πρώτην ζήτησιν, ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ ταμειωτηρίου)
εἰς δραχμὰς καὶ ξένα νομίσματα μὲ εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

HELLENIC BANK TRUST COMPANY NEW YORK, 51 MAIDEN LANE

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος,
συμφώνως μὲ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας τῆς Ν. Ὑόρκης
πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων.
Κεφάλ. ὅλοσχερῶς καταβεβλημένα 1.500.000 δολ.

Κυκλοφόρησε ἡ 3η 4η καὶ 5η φυλλάδα τοῦ
ΦΡΑΤΣΕΖΟΡΩΜΑΙΪΚΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ
ΤΟΥ ΜΙΣΣΙΡ
Μὲ πρόλογο τοῦ
ΛΟΥΗ ΤΟΥ ΡΟΥΣΣΕΛ

Καθηγητῇ τῆς Ἑλληνικῆς στὸ Πανεπιστήμιον τοῦ
Montpellier

Εἶναι τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸ Λεξικὸν τῆς ἐθνικῆς
γλώσσας.

Εἶναι τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸ Λεξικὸν ποὺ στήθηκε
θαρρετὰ, δίχως συμβιβασμοὺς καὶ μὲ τέλεια ἐπιστημονι-
κότητα, πᾶν ὡς στὴ λοπατὶ τῆς ὁλοκάθαρης δημοτικῆς

Εἶναι τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸ Λεξικὸν ποὺ ἀποδεί-
χνει σταράτα πὼς ἡ ρωμαϊκὴ γλῶσσα ἀποδίνει ὅλα τὰ δια-
νοήματα τῆς ἀνθρώπινης σκέψεως καὶ πὼς μόνον ἀφτῇ
ἀντιπροσωπεύει ἀνθρώπιαστα τὸ πνεῦμα τὸ ἐλληνικόν.

Εἶναι τὸ καλῆτερον ἀπ' ὅλα τὰ γαλλοελληνικὰ λε-
ξικά ποὺ βγήκανε ὡς τώρα.

Λεξικοτεχνικὰ, εἶναι τὸ τελειότερον λεξικογραφικὸν
ἔργον ποὺ βγήκε ὡς τώρα στὴν Ἑλλάδα.

Ὅλον τὸ ἔργον θὰ πιάσει 37 περίπου δεκαπεντά-
μερες φυλλάδες ἀπὸ 32 δίστηλα κατεβατὰ ($21 \frac{1}{2} \times 29$
cm.) = 1200 κατεβατὰ περίπου.

Ἡ καθὲ φυλλάδα πουλιέται παντοῦ στὴν Ἑλλάδα

Δραχμὲς 25

Ἡ συντρομὴ γιὰ 6 φυλλάδες (= 192 κατεβατὰ)
κάνει Δρ. 120.—, καὶ γιὰ ὅλον τὸ ἔργον Δρ. 720.— Οἱ
συντρομὲς τοῦ ἐσωτερικοῦ πρέπει νὰ στέλνουνται ὁλόγισα
στὸν κ. Ἐρρίκον Μισσίρ, Φυλῆς 194, Ἀθήνα.

Γιὰ τὸ ἐξωτερικόν: Συντρομὴ γιὰ 6 φυλ.: Γ.Λ. 2,50
ἢ Φρ. φρ. 30.— ἢ RM. 5.— Συντρομὴ γιὰ ὅλον τὸ ἔργον:
Γ.Λ. 15.—, ἢ Φρ. φρ. 120.—, ἢ RM. 30.— Συντρομὲς
τοῦ ἐξωτερικοῦ δέχεται μόνον ὁ λεξικογράφος:
Emile Missir, P.O.B. 219, Smyrne - Izmir (Turquie)